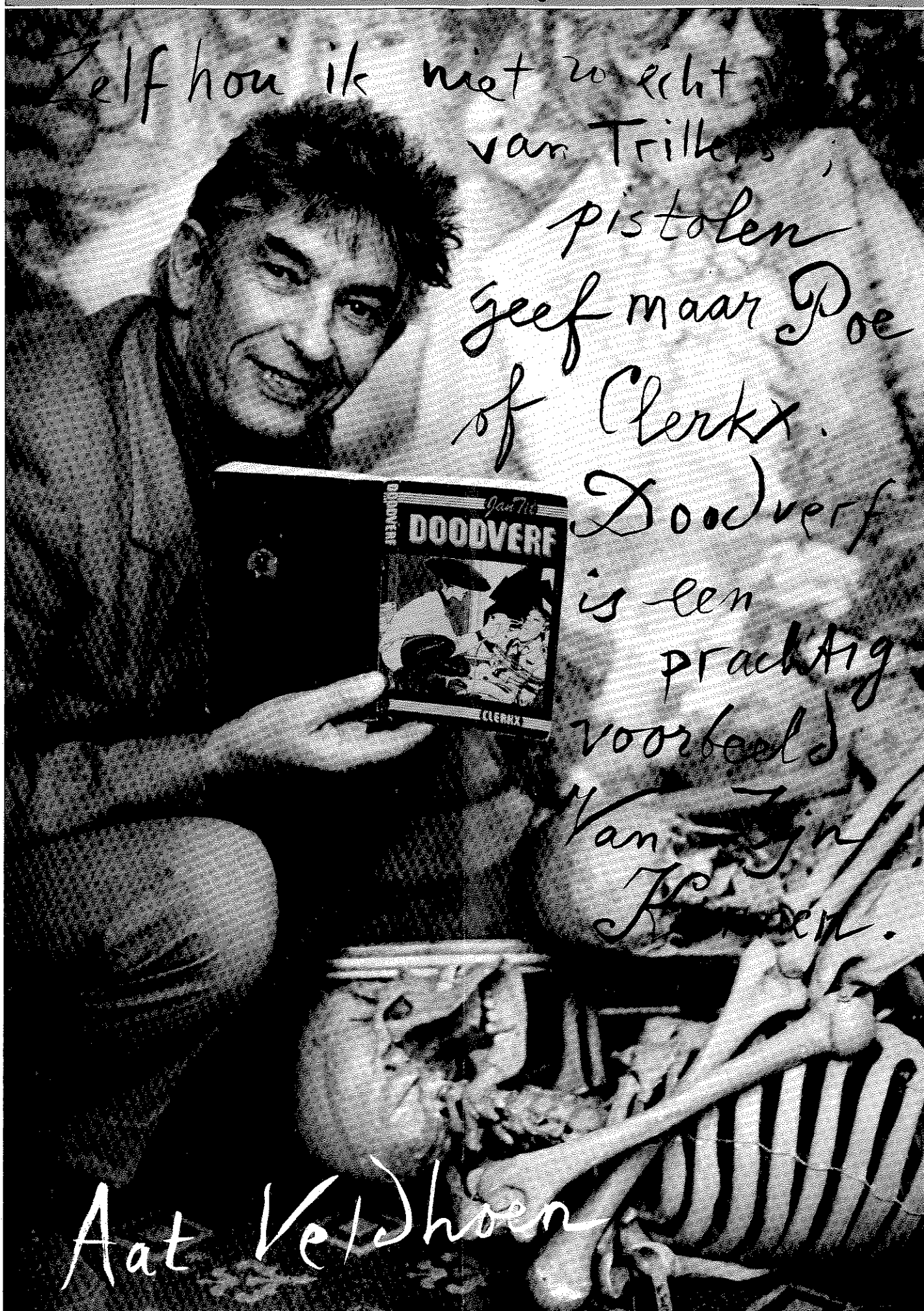

Steye Raviez

THRILLERS & DETECTIVES

Redactie en administratie: Nic. Maesstraat 139hs, 1071 PX Amsterdam. 7e jaargang, nr. 5, november 1987. Prijs / 4,75

DANS NOG EENMAAL MET MIJ

Liefde en leed in een kort verhaal

Verontrusten, Amuseren, Bedotten

De puzzeldetective beschouwd

Misdaad en Kunst
op blz. 20

foto Steye Raviez

Omslagverhalen

Ooit gehoord van Christianna Brand, Hil-da Lawrence of Marion Mainwaring? De Londense uitgeverij Pandora brengt een speciale serie Woman Crime Writers op de markt. De serie heeft het oogmerk om behalve ouders thrillerschrijfters ook een nieuwe generatie veelbelovende vrouwen te introduceren. Bij het lijstje namen staat de Nederlandse Ina Bouman vermeld. Haar onlangs bij Van Gennep verschenen thriller Gratis Monster over duistere praktijken bij een groot farmaceutisch bedrijf dat voor een deel in Engeland speelt, is een goed geschreven en spannend verhaal waarin vrouwen de belangrijkste rollen vervullen. Het is jammer dat de uitgever het nodig vond om het boek te omschrijven als een 'feministische thriller', een soortgelijke aanduiding als 'woman crime writers'.

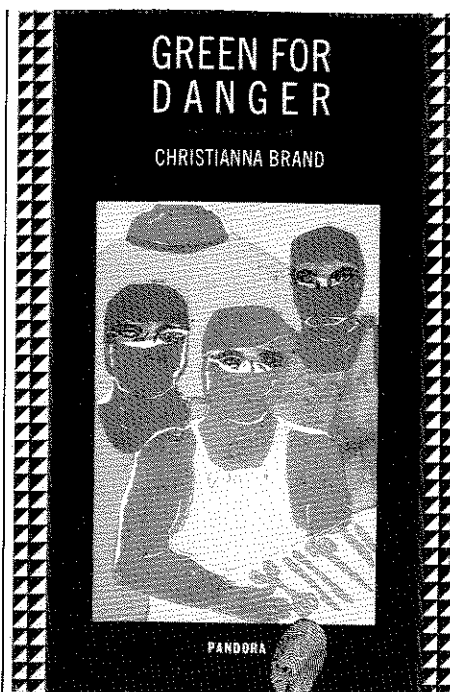
De noodzaak van zo'n etiket ontgaat me, of het moet zijn om een groter deel van het vrouwelijk publiek te verleiden de boeken aan te schaffen.

Het ziet er naar uit dat de uitgave van de Engelse serie in het geheel een vrouwen-aangelegenheid blijft. De samenstellers zijn Rosalind Coward en Linda Semple en

ook de vormgever en illustrator zijn beide van de vrouwelijke kunne. Mannen hebben het blijkbaar behoorlijk verbruid voor de komende decennia.

De hoofdzaak is en blijft of een boek goed geschreven is en er een vakkundig omslag omheen zit en daar is men bij Pandora zeker in geslaagd. De ontwerpster Marion Dalley heeft voor de serie voor een zwart omslag gekozen met een gecentreerde opbouw van illustratie en tekst. De gebruikte letter is zakelijk en dus schreef-loos en bestaat uit kapitalen. De gebruikte illustraties zijn heel verschillend van techniek. Green for Danger is haast grof vergeleken bij de illustratie voor Death of a Doll. Dat is een heel nauwkeurige krijttekening die een jonge doodsbanne vrouw verbeeldt. Heel mooi gedaan en als de PTT hem niet had zoekgemaakt had ik die hier afgebeeld. Opvallend zijn de verticale rijen wat agressieve haaietanden die de ontwerpster heeft gebruikt om het serie-karakter te benadrukken. Het is verleidelijk om de conclusie te trekken dat ze bewust of onbewust ermee aangeeft hoe vrouwen zich in een door mannen gedomineerde branche moeten handhaven. Ze laten hun tanden zien.

Steye Raviez

Van Holkema & Warendorf

DE CRÈME DE LA CRÈME VAN DE NEDERLANDSTALIGE MISDAADLITERATUUR

CRIME JAARBOEK '87-'88

THEO CAPEL
RINUS FERDINANDUSSE
JEF GEERAERTS
GERBEN HELLINGA
MARTIN KOOMEN
JACQUES POST
TOMAS ROSS

Het CRIME JAARBOEK '87-'88:

de eerste bundel die tot stand is gekomen onder auspiciën van het Genootschap van Nederlandstalige Misdadauteurs. Spannende verhalen, speciaal voor deze bundel geschreven door zeven top-auteurs:

Theo Capel	De president houdt niet van sci-fi
Rinus Ferdinandusse	Een rode jurk
Jef Geeraerts*	Rentenieren
Gerbien Hellinga	De ketting
Martin Koomen	Een vrouw voor ingenieur Anton
Jacques Post	Pleurodira
Tomas Ross**	Dubbel dubbel

Paperback f 17,50 / Bfr 350
Verkrijgbaar in de boekhandel.

* Winnaar Gouden Strop 1986
** Winnaar Gouden Strop 1987

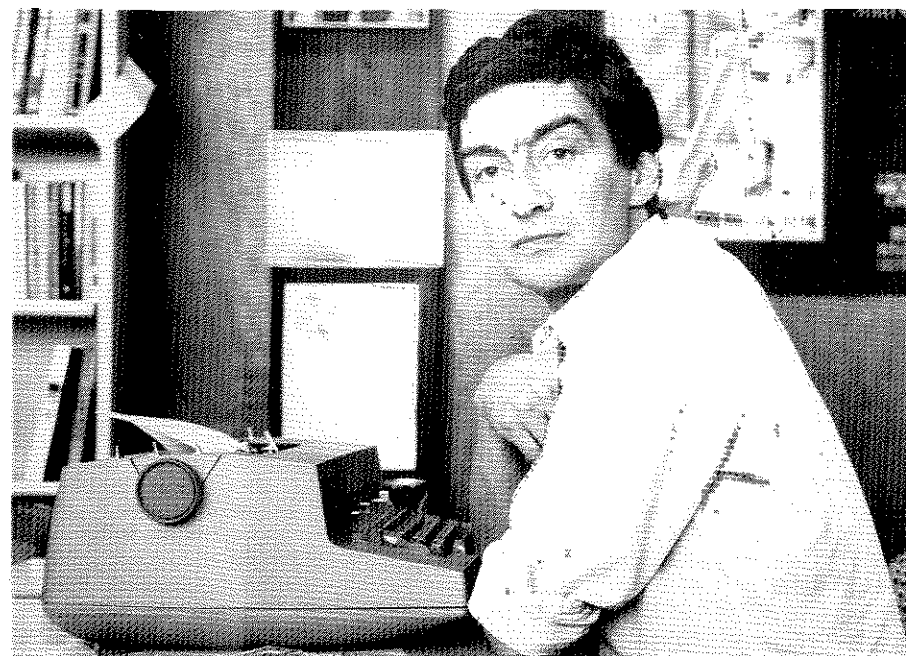
Hollandse Nieuwe

Junior Pocket 1996

Het is dat ik niet als jurylid ben aangezocht, anders had Thomas Ross' *Bêta* (Het Spectrum, 24,90) nooit de Gouden Strop gekregen. Niet dat het een slecht verhaal is. Voor Nederlandse maatstaven schrijft Ross professioneel en creatief. De actie is snel, de (fictieve) documentatie goed verzorgd, en de hoofdpersoon is van vlees en bloed. *Bêta*, voor alle duidelijkheid, is de meer lugubere opvolger van de ziekte Aids, en anno 1996 is 40% van de wereldbevolking erdoor aangetast. Dit heeft verregaande consequenties voor de manier waarop de maatschappij wordt ingericht. In dat opzicht is er vergeleken met 1984 of *Brave new world* helemaal niets nieuws onder de zon. We krijgen te maken met een klein aantal corrupte machthebbers, een bovenlaag van de bevolking die zich (niet altijd even gerieflijk) tegen de ziekte gewapend heeft, en ongeveer vijf miljoen paria's die mogen overleven zolang hun gezondheid dat toelaat en voorzover ze het nog niet aangestaste deel van de natie niet tot last zijn. Tot zover kan Ross, behalve een gebrek aan originaliteit, niets verweten worden. Wat me minder bevalt is de ongeloofwaardigheid van de door hem geschetste samenleving. Voor de technologische en planologische ontwikkelingen die in het boek beschreven worden zijn vele decennia nodig, en niet negen jaar. Hetzelfde geldt in nog sterkere mate voor de mentaliteitsverandering onder de bevolking. Ik wil best geloven dat de in *Bêta* gevoerde *struggle for life* uitmond in moreel verval en pervers gedrag. Maar dat half Nederland in nog geen tien jaar tot een moordlustige *F-side* verwordt, lijkt me op naieve ideeën over de menselijke natuur te berusten. Afgezien daarvan is *Bêta* op z'n minst een spannend jongensboek dat men in één adem uitleest. En het geeft meer aanleiding tot cultuurfilosofische bespiegelingen dan andere Junior Pockets als *Kiddie keert terug* of *Zeerover tegen wil en dank*. Jongensboeken waren het, maar spannende jongensboeken. (HKg)

Goed gevulde dromen

Waarvan dromen de Nederlandse thrillerschrijvers? Rinus Ferdinandusse (1931): 'Ze droeg een dieprode jurk, nauwsluitend, en hij zag veel van de bovenkant van haar lichtbruine borsten.' Gerben Hellinga (1937): 'Ze droeg een strak rood jurkje dat niets te vragen overliet en veel beloofde, maar toch had ze geen decolleté en viel de jurk tot over haar knieën.' Martin Koomen (1939): 'Haar figuur, in een laag uitgesneden toi-

Tomas Ross: een spannend boek en ook nog een prijs

let van klokkend goudbrokaat gehuld, was van een haast elektriserende wulpse schoonheid.' Tomas Ross (1944): 'Schuin boven me golfde een massa zwart haar over de opgetrokken schouders en twee ferme borsten staken recht vooruit, waarbij de ochtendzon voor prachtige schaduwpartijen zorgde.' Al deze gezonde jongensfantasieën zijn te vinden in het *Crime Jaarboek '87-'88* (Van Holkema & Warendorf, 17,50), de eerste verhalenbundel die is verschenen onder auspiciën van het Genootschap van Nederlandstalige Misdadauteurs. Behalve bovengenoemde schrijvers hebben

ook Theo Capel, Jef Geeraerts en Jacques Post ieder een verhaal bijgedragen, en de bundel is in elk geval een klasse beter dan alles wat de laatste jaren op dit gebied in Nederland, onder titels als *Plot*, *Crimeboek* en *Misdaad op z'n Hollands*, is geproduceerd. Ferdinandusse, Hellinga, Koomen, Post en Ross laten hun vaste (anti)helden opdraven in *short stories* die zowel onderhoudend als soms vindingrijk van intrige zijn (al is het vreemd dat Tomas Ross een scène uit zijn bijdrage aan de Volkskrant-coproductie van afgelopen zomer, *Het Koeweit Contract*, hier letterlijk herhaalt). De verhalen van Theo

In dit nummer

Tomas Ross won de Gouden Strop met *Bêta*, waarin de wereld is verdeeld in zij die het hebben, zij die niet hebben en zij die het nog kunnen krijgen. De Gouden Strop siert ook de omslag van het nieuwe Crime Jaarboek.

Wat zou er gebeuren als je onzichtbaar was, hoe is het om in Zuid-Tirol op vakantie te gaan en wat gebeurt er als je de IRA bedondert? Het gevolg is in alle gevallen narigheid en nog eens narigheid. Lees Werk van Buitenlanders.

Veel winnen is een manier om rijk te worden. Weinig uitgeven is een andere weg. Een van de hoofdpersonen in het korte verhaal Dans nog eenmaal met mij heeft weer een andere methode bedacht.

Robert Barnard weet alles van Ruth Rendell en van Agatha Christie, maar vermijdt als het even kan verziekte geesten en ingenieuze intriges. Sociale satire is zijn specialiteit en kan dat in de puzzeldetective? Een profiel.

Kijk uit voor vrouwen en jonge meisjes. Zie Omslagverhalen en Kijk uit je Doppen.

Wie zijn de Amerikaanse misdaadlezers en wie gaat in Engeland De Gouden Dolk winnen. Zie de buitenlandse nieuwsbrieven.

Bezorg uzelf een leuk cadeautje voor de feestdagen. Nee, het abonnement op Thrillers & Detectives is voor iemand anders bedoeld. Zie verder in dit nummer.

Capel (helaas zonder Hank Stammer) en Jef Geeraerts zijn wat minder geslaagd, maar alles bij elkaar is hier voldoende kwaliteit aanwezig om de toekomst van dit *Crime Jaarboek* met enig vertrouwen tegemoet te zien. (BV)

Veel verandert er niet in de boeken van Baantjer en dat is maar goed ook, zal de mening zijn van zijn vele fans. **De Cock en het lijk op retour** (Fontein, 14,90) geeft alle personages weer de gelegenheid op hun oude, vertrouwde wijze hun gang te gaan. Het lijkt er wel op dat de jonge Vliedder, het hulpje van de oude grijze De Cock wat hijgeriger is geworden, zonder dat dat met het onderwerp van het verhaal, een moord op een *call-girl*, verband lijkt te houden. In krap 140 bladzijden weet De Cock drie moorden op te lossen en zoals dat in goed volkstoneel betaamt, zijn het weer lieden van de gegoede klasse die een zwarte ziel hebben.

Aan het eind is er één opvallende vernieuwing in het verhaal. Mevrouw De Cock komt met schalen vol lekkernijen binnen... van een cateringbedrijf. Straks worden ze ook nog door een dienstmeisje binnen gebracht! (TC)

I'll make him an offer he can't refuse

Op 16 oktober werd in het Vlaams Cultureel Centrum in Amsterdam **DE GOUDEN STROP 1987** uitgereikt. Dat het in een Vlaams centrum was, had verder nergens mee te maken en overigens was ook de Vlaamse winnaar van vorig jaar, Jef Geeraerts, nergens te bekennen. De prijs ging naar **Tomas Ross** voor zijn boek *Bêta*. Om zover te kunnen komen had een jury bestaande uit **John van Oppen** (De Gelderlander), **Loes Smit** (Trouw), **Johan Diepstraten** (Bzzletin) en **Bert Vuijsje** (Intermagazine) 24 boeken bekeken en al snel geconcludeerd dat er tien beter bekeken moesten worden, waarna er een kopgroep van drie overbleef. Dit waren het boek van Ross (initiator van de prijs op zich en ook een van de genomineerden in 1986), **Handicap** van René Appel en **Tarkovs Geheim** van Martin Koomen (wiens eerste boek verleden jaar ook tot de nominaties behoorde). Juryvoorzitter Van Oppen vertelde dat vooral 'suspense' als maatstaf was genomen. Het boek van Ross beviel de jury vooral omdat voor het eerst in het werk van Ross sprake was van echte emotie en van personages die niet slechts marionetten waren. Ross concludeerde dat de prijs er anders uitzag dan vorig jaar, dat wil zeggen de trofee, want het geldbedrag was opnieuw 10.001 gulden. Met (valse?) bescheidenheid zei hij dat hij de prijs niet voor dit boek had verwacht en dat het schrijven hem nogal moeite had gekost, vooral

vanwege het gegeven dat het in Amsterdam in 1996 speelt (zie verder de recensie in dit nummer). De prijs was hem welkom, vooral omdat hij nu zijn dochter weer pianolessen kon laten nemen.

De prijsuitreiking werd gevolgd door het jaardiner van het Genootschap van Nederlandstalige Misdadauteurs, de vereniging van misdadauteurs die De Gouden Strop heeft ingesteld. Evenals verleden jaar zorgde een roodharige aanwezige voor enige bombarie. Als er volgend jaar weer rode wijn wordt geschonken, kan er op die manier een traditie ontstaan. (TC)

De Belgische organisatie **The Academy of SF, Fantasy and Horror**, organiseert dit jaar met de in oprichting zijnde uitgeverij Diram een wedstrijd voor Nederlandstalige fantasy- en horrorverhalen. Nadere informatie is te krijgen bij Didier Rypens, Hof ter Bollen 50, B 2672 Liezele in België.

Toen wij enkele jaren geleden ons antiquariaat **'De Boekenwurm'** openden, bestond een niet onbelangrijk deel van de voorraad uit misdadaadboeken. Sindsdien hebben we ons steeds meer daarin gespecialiseerd, wat heeft geresulteerd in een voorraad van zo'n 4000 titels. Een gedeelte hiervan (ca. 1000) vindt u terug in drie catalogi, nl. nr. 1 over oorspronkelijk Nederlands werk, nr. 2 over oorspronkelijk Engelstalig en nr. 3 over vertaalde boeken. De kosten hiervan zijn f 1,- per exemplaar, over te maken op postbanknr. 2791453 t.n.v. De Boekenwurm, Kortē Haaksbergerstraat 15, 7511 JV Enschede, onder vermelding van het gewenste nummer. Ook kan men ons zoeklijsten sturen. Telefonisch zijn we bereikbaar na 19.00 uur onder nummer 053-359342. Mvgr Maria-Rosa en Bert Damwichers.

Geachte redactie, Zopas het septembernummer van T&D ontvangen en uitgelezen en tot de ontdekking gekomen dat het hoog tijd werd dat u post krijgt. Waarom wordt er in de Lage Landen zo weinig gereageerd? Zijn we te bang of gewoon te laks. Het zou toch geweldig zijn om je eigen brief in T&D te lezen. Nu leest men het blad kritisch en wat is kritisch anders dan de mening van één persoon. Dat geldt ook voor de recensies. Schrijf daarom waarom hij of zij ongelijk heeft. Zo verruimt ieder zijn kennis en vandaar dit epistel.

1. Het is niet alleen maar plezierig om nieuwe titels of schrijvers te leren kennen. Daarom is *'Britse Misdadgolven'* een uitstekend idee. Alleen spijtig is dat Leo Harris & Co maar wat aan ouwehoeren zonder iets nieuws te presenteren, behalve E. Ferrars 80ste verjaardag (prachtschrijfter!). Nu, dan liever de nieuwsbrief van Josh Pachter (stukken beter).

2. De boeken van **Elmore Leonard** staan op dit ogenblik aan veel kritiek bloot. Dit komt omdat hij in een paar jaar tijd tot de besten is

opgeklommen. Niet omdat hij nu zoveel beter schrijft dan vroeger, maar omdat de kritiek in Amerika hem van de ene op de andere dag tot één van de besten uitriep. En nu draaien ze om als het haantje van de toren en lees je 'Leonard niet zo goed als zijn voorgaande', 'Hij kan beter'. Nog een paar jaar en dan gaat het van 'Elmore Leonard? Wie is dat?' Lezer trek je er niets van aan. Leonard is nog steeds goed, zijn dialogen sprankelen en zijn achtergronden zijn klaar en duidelijk. Dit is trouwens geen alleenstaand feit. Lees bijvoorbeeld ook Robert B. Parker.

3. Sombere berichten over de verkoopbaarheid van het genre zijn onvermijdelijk. De prijzen van de boeken stijgen met de levensduur en een mens moet eerst eten en dan pas lezen. Het is daarom toe te juichen dat er toch nog uitgeverijen zijn die een nieuwe reeks durven uitgeven. Dank je wel BBZTôH. Doe zo voort.

4. KtK (Katherina Kouwenhoven?) bespreekt 'De geboren moordenaar' van **Jim Thompson** en het is duidelijk niet in haar smaak gevallen. Dat kan. Zelf heb ik dit boek van Thompson nog niet gelezen, maar wel een paar andere, zoals 'The getaway' en 'Pop. 1280'. 'De geboren moordenaar' is een van zijn eerste boeken en daarom misschien wat zwakker, maar daar mag je hem niet op veroordelen. Thompson heeft nog nooit de aandacht gekregen die hij verdient. Zijn boeken beleven in Amerika een revival en worden herdrukt in de **Black Lizard**-reeks. KtK had trouwens beter naar de Engelse titel 'The killer inside me' kunnen kijken. Misschien had ze dan meteen beter iets kunnen lezen dat meer bij haar smaak past.

5. John le Carré rasverteller? Ja, maar veel te langdradig.

6. 'Ice blues' van Richard Stevenson is het verhaal over een **homosexuele privé-detective** die per ongeluk bij een zaak wordt betrokken omdat er een lijk in zijn auto wordt verstoppt. Het is een verhaal met leuke situaties tussen de detective en zijn partner die in het ijskoude New Jersey moet blijven, terwijl zijn hart hunkert naar warmere streken. Wat mij opvalt is dat KtK uitstekend de kunst verstaat om die boeken te lezen die niet voor haar geschikt zijn (sans rancune). De beste stukken in dit nummer waren 'Omslagverhalen', 'Vraaggesprek met Eli Asser', 'Made in UK & USA' (omdat ik voornamelijk Engelse boeken lees), 'Kort Amerikaans' en zoals gezegd de **Nieuwsbrief van Josh Pachter**. Wat ik graag in T&D zou zien is dus meer brieven van lezers en vraaggesprekken met schrijvers. Enkele suggesties voor auteurs die aandacht verdienen: Marion Babson, Elmore Leonard, Michael Gilbert, enz.

T&D moet vooral blijven en dikker worden. Doe zo voort. André Michiels, Schoolstraat 3, 2230 Schilde. België.

De professor weet wat leuk is Het talent van Robert Barnard

Robert Barnard: een amusant talent

Met Robert Barnard maakte ik kennis door lezing van de volgende passage:

Clip-clop down Carnation Road on her way to the shops went Lillian Hondsden, in the last week of her mortal life. 'Hello, Mr. Davies. How's the lumbago? Better? Bet you're glad Spring is here, eh? That'll buck you up.' Mr. Davies, tottering home in the opposite direction, let out an ambiguous grunt intended to signify that, thank you for asking, it was no better, and in his opinion Spring was not here, nor even on its way. But he needn't have bothered even with that minimal response. Lillian Hondsden had clomped past him, oblivious, her eye fixed on the next recipient of her early morning cheeriness.

Telkens als ik die passage herlees, moet ik er weer om lachen. Robert Barnard is voor mij vooral de schrijver van geestige dialogen en vlijmscherpe typering. Zijn boeken kun je het best stukje bij beetje lezen, anders lees je over zijn grappen heen. Robert Barnard is een van die schrijvers die het oude stramien van de puzzeldetective gebruiken niet om de zoveelste imitatie-Christie te schrijven,

maar om meer aandacht te geven aan de karakters of aan een stukje maatschappijkritiek of een zedenschildering. Vooral in Engeland maar ook in Amerika blijft op die manier de puzzeldetective met de moord en de groep verdachten die allemaal wel in een bepaalde, onaangename relatie tot het slachtoffer stonden, een favoriete vorm voor het misdadaadverhaal. Robert Barnard is wat dat betreft een goed voorbeeld.

Het citaat hierboven is afkomstig uit **Death of a perfect mother** een boek dat niet alleen grappig is, maar dat ook een prima intrige heeft. Aan het laatste schort het nog wel eens bij Barnard. Je vraagt je soms af waarom hij eigenlijk detectives schrijft. Hij zou tenslotte ook gewone romans kunnen schrijven. In een interview dat in 1984 gepubliceerd werd door het Amerikaanse kwartaalblad *The armchair detective* gaf hij zelf het antwoord.

'Ik zal het je vertellen. Het is een erkenning van zwakte eigenlijk. Toen ik probeerde gewone romans te schrijven, raakte ik in de knoop met de intrige. De karakters lukten wel, een valse, ironische, grappige sfeer ging ook wel. En dan dacht ik: 'Wat gaan die karakters doen?' Het luk-

te me gewoon niet om een intrige te bedenken. De grote redding was voor mij detectives te gaan schrijven, waarin ik een lijk moet hebben en een oplossing, die geleidelijk uitgewerkt moet worden.'

Inmiddels heeft hij 15 detectives gepubliceerd, waar helaas in Nederland en zelfs in zijn eigen Engeland moeilijk aan te komen is. De liefhebber moet ze uit Amerika laten komen, waar Dell bijna alles in pocket heeft uitgegeven. (Binnenkort komt hierin verbetering nu Corgi in Engeland een paar recente boeken gaat uitbrengen).

Barnard werd geboren in 1936 en bracht zijn jeugd door in 'een afschuwelijk, saai, klein stadje genaamd Brightlingsea in Essex'. Het enige interessante dat hij in 1984 over zijn jeugd wist te melden was dat zijn vader ook schreef.

'Hij schreef heel goedkope en afschuwelijke dame's-romantiek, van het ergste soort. Ik bedoel sub-Barbara Cartland. Zeer sub-Barbara Cartland.'

Hij vond zichzelf een saai kind, zijn leven begon pas echt in Oxford. Daarna stortte hij zich in een academische carrière, maar dan wel één van een bijzonder soort.

Hij vertrok naar Australië, deed iets in Engelse literatuur en schreef over z'n ervaringen daar later zijn eerste detectiveroman: **Death of an old goat**. Een absurd verhaal over een bijna seniele professor en een promiscue politief. Het boek is wat minder kolderiek dan de boeken van Tom Sharpe over Zuid-Afrika, maar toch doet het daar meer aan denken dan aan een speurdersroman.

Na vijf jaar in Australië vertrok hij met zijn vrouw naar Bergen in Noorwegen, weer om les te geven en literatuuronderzoek te doen.

'De moeilijkheden met Australië is dat er zo weinig te doen is, behalve drinken. Ik weet zeker dat als ik daar gebleven was, ik nu een reddeloze alcoholicus was geweest, in plaats van eentje die vrij ver heen is.'

In Bergen hield hij het tien jaar uit, daarna vertrok hij naar Tromsø, de plaats van handeling van **Death in a cold climate**. Na 7 jaar besloot hij zich helemaal aan het schrijven te wijden en zich weer in Engeland te vestigen. Hij woont nu in de buurt van Leeds en dat is goed te merken in zijn voorlaatste boek: **Political suicide**. Een moord op een afgevaardigde leidt tot een *byelection*, in die buurt en het politieke bedrijf wordt door Barnard genadeloos te kijk gezet. Margaret Thatcher en Arthur Scargill spelen een nauwelijks verholde rol.

Barnard zegt geïnspireerd te zijn door de bekende Engelse dame's: Agatha Christie, Ngaio Marsh en vooral Margery Allingham, maar volgens mij past hij niet in die traditie. Hij hoort meer bij de traditie die door P.G. Wodehouse is gevestigd. Humor en satire kenmerken zijn werk meer dan het speurdersaspect. Let wel: hij heeft boeken geschreven met zeer goede plots, zoals **Death of a mystery writer**

maar ook daarin overheerst de humor. Met zijn voorlaatste boek lijkt de schrijver zelf ook tot dat inzicht te zijn gekomen.

Van koketteren met z'n literaire kennis kan Barnard niet beschuldigd worden. Andere kenners zullen af en toe een verwijzing herkennen, maar als je nergens weet van hebt, lees je er moeiteloos over heen. Literaire verwijzingen spelen in ieder geval geen rol in de intrige. Op deze regel is één uitzondering en dat is z'n eerste in Australië spelende boek. Barnard's excuus daarvoor is dat het helemaal niet de bedoeling was om dat manuscript te publiceren, het was bestemd voor gebruik in de familie- en kennissenkring.

Z'n proefschrift wijdde Barnard aan *Imagery and theme in the novels of Dickens*. Van deze beroemde schrijver kun je in de boeken van Barnard misschien wel iets herkennen, maar dat geldt voor de producten van alle Engelse schrijvers.

Ieder nieuw boek van Barnard is gesitueerd in een geheel andere entourage. Een vaste speurder zoek je bij hem tevergeefs. Hij is blijkbaar iemand die bijzondere stimulansen nodig heeft om z'n fantasie op gang te brengen. Mijn lievelingsboek blijft de eerste die ik las: *Death of a perfect mother*. In het al meer genoemde interview komt naar voren dat Lillian Hondsdon geïnspireerd is op de moeder van Joe Orton, de toneelschrijver die door zijn vriend vermoord werd.

'Uit de prachtige biografie van John Lahr, *Prick up your ears*, krijg je een heel goede indruk van de verschrikkelijke vulgariteit van die moeder.'

Met dergelijk inspiratiemateriaal is Barnard op z'n best.

Hoewel Barnard meestal een traditionele opzet kiest voor zijn verhalen, het gaat bijna altijd om een beperkte groep mensen waarvan er een vermoord wordt, ontstijgt hij de traditie van de klassieke detective. Het lijkt haast wel of hij dat ondanks zichzelf doet. Feitelijk gebruikt hij het raamwerk van een klassiek detectieverhaal om bepaalde groepen of situaties te karakteriseren en vooral om ze belachelijk te maken. In een van zijn boeken: *A corpse in a gilded case*, komt een Cockney-gezin terecht in een landhuis waar vervolgens alle traditionele dingen gebeuren, alleen net iets anders dan gebruikelijk.

Barnard heeft ook veel gepubliceerd over het genre boeken dat hij zelf schrijft.

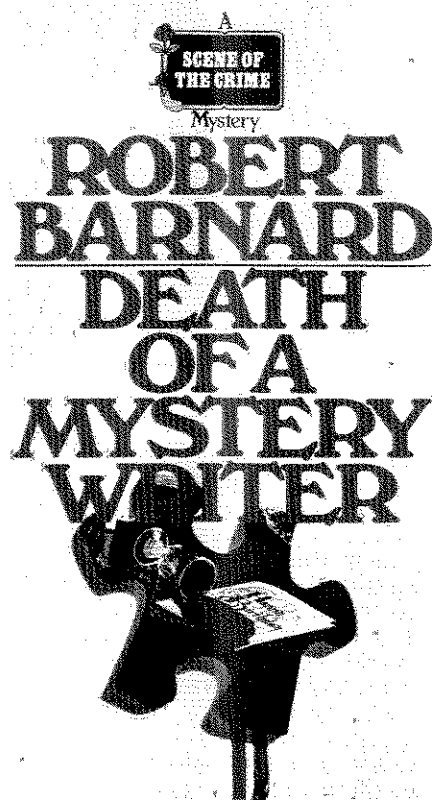
'We worden niet meer zo ingeperkt als Christie en anderen in de jaren dertig. Ik heb het gevoel dat ik meer humor en ironie en sociaal commentaar in het misdaadverhaal heb gestopt dan Christie en Marsh voor mogelijk hielden.'

Over Agatha Christie wil Barnard trouwens geen kwaad woord horen. Hij heeft over deze schrijfster een boek geschreven onder de titel: *A talent to deceive*.

'Haar boeken zijn zo goed van opzet. Ik wou dat ik dat zelf zo kon.'

Ook voor Ruth Rendell heeft hij grote bewondering. Voor een artikel over haar verbasterde hij zijn kwalificatie van Christie: *A talent to disturb*.

Ruth Rendell schrijft liever over misdadigers dan over de handhavers van wet en orde en heeft een grote belangstelling voor degenen onder ons met een zieke of verziekte geest. Die belangstelling voor het motief of de daad en minder voor de opsporing en vergelding is in onze tijd een trend. Terwijl ik bezig was met dit stuk over Barnard, stuurde de eindredacteur van T&D me een willekeurig stapeltje Engelse en Amerikaanse import, waaronder een in het Engels vertaalde Italiaan, die deze trend alleen maar illustreren. De politie of een privé-speurder, al of niet beroepsmatig, komt er tegenwoordig zelfs niet altijd meer aan te pas, terwijl toch het genoeglijke karakter van de besloten wereld waarin enge dingen gebeuren overeind blijft staan. Ter illustratie geef ik een korte aanduiding van mijn stapeltje.

Wycliffe and the schoolgirls lijkt op het eerste gezicht nog een klassieke speurdersroman, maar alras wordt de identiteit van de dader onthuld en gaat het eigenlijk over hem. De schrijver W.J. Burley, heeft al meerdere boeken geschreven waarin Superintendant Wycliffe een hoofdrol speelt. Omdat ik die verder niet gelezen heb, kan ik niet beoordelen in hoeverre zijn avontuur met de schoolmeisjes 'anders' is. Naar dit ene boek te oordelen is deze schrijver nog het beste te vergelijken met Simenon.

De Amerikaanse Mary McMullen graaft minder diep in de psyche van haar personages. Zij creëert situaties waarin met eenvoudige mensen de merkwaardigste dingen gebeuren. Nu is ook dat psychologisch interessant, maar het gaat uit van een andere visie op het genre. In *Better of dead* komt geen politieagent voor. Het boek gaat over een schilder die moeilijk kan leven met het idee dat zijn werk na zijn dood misschien wel heel veel geld zal opbrengen.

Ook Leonardo Sciascia uit Italië lijkt meer geïnteresseerd in de misdaad dan in het recht. Hij beschrijft hoe de Mafia werkt en in *The day of the owl* levert dat een bijzonder aardig boekje op. Het in dezelfde band opgenomen *Equal danger* vond ik veel minder geslaagd. De schrijver laat zich daarin meeslepen door zijn literaire pretenties.

Het kan geen toeval zijn deze grote literaire belangstelling voor de zielerorselen van de misdadiger. De paradox is dat er maatschappelijk op het eerste gezicht er op het ogenblik juist sprake is van een groeiende waardering voor recht en orde. Zelfs Van Mierlo is er nu voor. Het groter worden van de tegenstelling tussen rijk en arm was en is een goede voedingsbodem voor hardere ideeën over de rechtshandhaving. Je zou verwachten dat die ideeën dan ook in de amusementsliteratuur te vinden moeten zijn. Misschien duurt het nog even voor dat effect te merken is. Het kan echter ook zijn dat de nieuwe rijken geen boeken meer lezen, omdat ze moeten werken of aan hun conditie bouwen. Boeken lezen is voor de nieuwe paupers, zij halen hun boeken uit de openbare bibliotheek of kopen ze voor weinig geld op een markt. Recht en orde is voor hen veel minder vanzelfsprekend. Zij mogen de zaak graag van de andere kant bekijken, vooral wanneer aangetoond wordt dat die hele nieuwe rijkdom eigenlijk allemaal dieverij is. Schrijvers weten dat natuurlijk ook heel goed.

Barnard vindt zichzelf wat dat betreft veel traditioneler.

'Het is jammer, denk ik, dat recht en orde gekaapt zijn door de politiek conservatieven. Ik beschouw de politie niet als bovennatuurlijk goed of rechtvaardig. Hoewel ik vaak lach om mijn politieagenten, zou ik mijzelf niet graag anti-politie noemen.'

Ik heb het idee dat Barnard de nihilistische trekjes in zijn eigen werk onderschat. Misschien dat zijn werk daarom toch nog genade zal vinden, ook in de ogen van de nieuwe paupers.

Op hem is van toepassing wat ook over de cabarettier Noël Coward werd gezegd: hij heeft *A talent to amuse*.

Frits Hoorweg

Werk van Buitenlanders

Laat meer dan 50 bloemen bloeien

Iets nieuws onder de zon: een bloemlezing van meer dan vijftig fragmenten uit detective-, thriller- en spionageromans, geselecteerd door John Müller. De samensteller ging ervan uit dat ieder fragment te lezen moest zijn als goed en spannend, zij het kort verhaal. Alle geciteerde auteurs hebben gemeen dat hun werk in het Nederlands uitgegeven is en nog steeds verkrijgbaar in boekhandel of bibliotheek. Gelukkig maar, want vaak ontstaat na lezing van zo'n voorproefje fragment de behoefte het hele verhaal te consumeren. Behalve bekenden als Chandler, Simenon en Hammett, wordt men ook op het spoor gezet van minder bekende goden, wat altijd aardig is. Agatha Christie, Havank en Dorothy Sayers schitteren door afwezigheid. Reden: Hun klassieke werk liet zich moeilijk bloemlezen en bovendien viel het wat uit de toon in vergelijking met de besten van de latere generatie. Het geheel kreeg *Wilt u mij vermoorden* (Bruna Boekwinkels, 14,90) als aardige titel mee. (RK)

Sprookjes

De publicatie van *Ogen van de draak* (Luitingh, 29,90) toont aan dat het succes de arme Stephen King (en zijn uitgevers) lelijk naar het hoofd is gestegen. Het boek is gegoten in de vorm van een traditioneel (kinder)sprookje. Daar is op zichzelf niets mee mis, maar helaas zullen niet alleen liefhebbers van een stoer griezelverhaal, maar ook hun kinderen zich zwaar bekocht voelen. *Ogen van de draak* is een duidelijk tussendoortje, geschreven vanuit de houding 'dit doen we wel even'.

Het verhaal laat zich als volgt samenvatten. Oude koning heeft knappe zoon en een lelijke zoon. Oude tovenaars vergiftigt koning en goede zoon (en troonopvolger) krijgt de schuld. Slechte zoon komt op de troon. King geeft het verhaal een vage middeleeuwse setting en dirkt het op met obligate sprookjeselementen en introduceert lukraak karakters die daarna weer worden vergeten. Het werd een uitgesproken wanprodukt. De enige aardige vondst is de groengrijs geschubde omslag, een verwijzing naar de draak die behalve op bladzijde 12 verder geen enkele rol speelt. (GJT)

In *Herinneringen van een onzichtbare man* van Harry Saint (Bruna, 32,50) is een oud thema met een aardig resultaat in een nieuw jasje gestoken. Nick Holloway

bezoekt een bedrijf dat onderzoek doet naar de magnetische beheersing van kernfusie. Er vindt een ongeluk plaats en hij wordt met een groot deel van het gebouw en alles wat zich er bevindt onzichtbaar. Nick gaat onzichtbare kleuren bijeen en vindt zelfs een onzichtbare revolver met patronen. Nog voordat hij het gebouw heeft kunnen verlaten is de Geheime Dienst ter plaatse die er snel achter komt dat er een onzichtbare man binnen is. Ze willen hem graag in handen krijgen, maar Nick preferert de vrijheid. Snel weet hij geld te verdienen op de beurs met voorkennis die hij verzamelt tijdens directievergaderingen. Over het algemeen blijken er toch veel meer nadelen aan de onzichtbaarheid te kleven dan je zou denken. Hoewel het boek hier en daar humoristisch is, heeft het groten-deels een serieuze toon. Persoonlijk had ik liever gezien dat Nick zijn belagers in de VS snel van zich had afgeschud en de wijde wereld was ingetrokken om overal lol en rotzooi te trappen. (HKo)

gevallen een pseudoniem betreft. De eerste is het pseudoniem voor Julian Barnes en de tweede voor Lawrence Block. Dan Kavanagh is bekend door zijn Duffyboeken. Hij schreef eerst *Duffy* en *Fiddle City*, die ook in het Nederlands zijn vertaald.

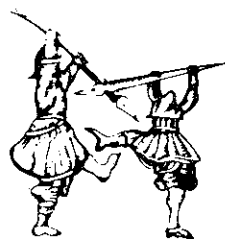
In *De beuk erin* (Arbeiderspers, 29,50) dat in het Engels *Putting the boot in* heet (Penguin, NL, 14,90) maakt de bi-seksuele Duffy zich ernstig zorgen over het hebben/krijgen van AIDS, over het wel en wee van voetbal en over de betekenis van het leven. De levensvraag is een eeuwenoud probleem, maar Duffy krijgt er pas last van als hij een kleinigheidje moet oplossen bij de voetbalclub Athletic. De beste twee spelers van deze club zijn uitgeschakeld voor de competitie. Was er opzet in het spel of was het slechts toeval? Op aardige wijze wordt beschreven hoe de van iedere glamour gespeende Duffy naast dit raadsel zijn eigen sores probeert op te lossen. (RK)

De natuur in

Helen MacInnes schrijft een soort internationale streekromans, die in de verte iets te maken hebben met het spionagegenre. *Verraad in de Dolomieten* (Sijthoff, 19,95) speelt zich af in het bij

Voetbal is oorlog

Dan Kavanagh moet men niet verwarren met de thrillerschrijver Paul Kavanagh. De enige overeenkomst is dat het in beide

JEF GEERAERTS Romeinse suite

JEF GEERAERTS' ACHTSTE
MISDAADROMAN, MET HET BEKENDE
SPEURDERSDUO VINCKE EN VERSTUYFT,
GESITUEERD TEGEN HET DECOR VAN DE
FASCINERENDE STAD ROME.

F 29,90

BIJ DE BOEKHANDEL

MANTEAU

AGATHA CHRISTIE WEDSTRIJD

DOE MEE!
WIN EEN REIS NAAR
TORQUAY

(spreek uit: Torkiel)

Wat een misleidende aanhef! Maar... dat was ook de bedoeling.
Want wat is Torquay?

De geboorteplaats van de 'Koningin van de misdaad': AGATHA CHRISTIE.
Zij is een meesteres in het misleiden van mensen. Altijd als je denkt
de juiste oplossing te weten, blijkt dat je door haar op een
verkeerd spoor bent gezet.

**Kom nu op het goede spoor.
Doe mee met de wedstrijd.
Vul de vragen in.**

De meeste antwoorden zijn te vinden in de drie speciale pockets
van AGATHA CHRISTIE: de detectives **DE WRAAKGODIN** en **NA DE BEGRAFENIS**
en haar autobiografie **MIJN LEVEN EN WERK**.

Bij de boekhandel vindt u de
pockets (en nog veel meer 'Christies') en
ook het wedstrijdformulier. Wij zien
uw inzending met belangstelling
tegenmoet!

Met vriendelijke groeten,
Sijthoff / Amsterdam

Nederlanders geliefde vakantiegebied Zuid-Tirol aan het einde van WO II. Voor de *couleur locale* is dan ook een absolute hoofdrol weggelegd waardoor we bladzijden lang worden vergast op ruwe berglandschappen, ontoegankelijke dorpen en het trotse karakter van de autochtonen, die zich niet laten kisten door welke bezetter dan ook. Voor een intrige is er niet veel ruimte meer en die heeft derhalve weinig om het lijf. Er is wel een hoofdpersoon, een door vele ontsnaptingen uit krijgsgevangenkampen gelouterde Engelse schilder, en in het begin van het boek vinden er nog wel wat schermutelingen plaats, maar dan is het vooral het winterse Alpenlandschap dat het verhaal gaande moet houden. Van enige climax, laat staan spanning, is ook al geen sprake. Ook als reisgids onbruikbaar. (KtK)

Reeds in 1965 schreef Hammond Innes al *The Strobe Venturer* dat nu als **Vulkaaneiland** is vertaald. (De Boekerij, 19,90). Dat is natuurlijk rijkelijk laat. Het boek gaat over de Engelse familie Strode die in Londen een rederij bezit. Een van de broers Strode heeft zijn stijve en alleen op geld beluste familie reeds lang verlaten. Een ver familielid die zaken met de rederij wil doen, gaat hem opsporen omdat hij nodig is voor een stemming in de directie. Er begint dan een uitgestrekte tocht langs de meest uiteenlopende plaatsen en havens. Uiteindelijk vindt men de afgedwaalde broer die dan meteen met een van de schepen van de rederij op avontuur in de Indische Oceaan gaat. Het boek is een typisch Hammond Innesprodukt. Het is goed geschreven, spannend en behoorlijk gedocumenteerd. Wel is door de vertaling iets van de sfeer verloren gegaan, maar voor iemand die liever Nederlands leest is het toch een interessant avontuur. (WV)

Hors concours

Van de Mexicaanse schrijver Jorge Ibar-güengoitia verschenen al eerder in het Nederlands *De dode Meisjes* en *Twee misdaden* (dat laatste werd besproken in T&D 1986/2).

Nu is ook vertaald *De bliksemstralen van augustus* (Sijthoff, 24,50), waarin de schrijver zich als ik-verteller heeft verplaatst in het personage van een van de generaals die een leidende rol spelen in de Mexicaanse opstand van 1928. Deze generaal vertelt hoe zijn veldtocht zich van dag tot dag voltrekt, waarbij hij voortdurend op uiterst cynische wijze beschrijft waarom er zoveel doden vallen en ook ander onheil op luchtige toon rechtvaardigt. Het is subtiel literair werkje, waarvan ik met geen mogelijkheid het spannende, thrillende eraan zou kunnen aanwijzen. Het bood een mooie gelegenheid eens iets anders te lezen. (MB)

Harde jongens

Harry Mitchell uit het gelijknamige *Mitchell* (Van Holkema & Warendorf, 24,90) is een typische Elmore Leonard held, die het in zijn eentje op moet nemen tegen de boze wereld. Als eigenaar van een machinefabriek proberen een paar schurken hem duur te laten betalen voor het feit dat hij meende ook eens buiten de pot te moeten urineren. De door harde, zachte en vloeibare middelen verweekte hersenen van de criminelen weerhouden hen niet van drastische pressiemiddelen, maar Mitchell laat niet af. De boefjes van Elmore Leonard blinken nooit uit door algemene intelligentie, waardoor de held in het voordeel is. Deze kan bovendien meestal putten uit een gewelddadig verleden, dat hem in moeilijke situaties niet erg kieskeurig zijn nijpende problemen doet oplossen. Mitchell is wat mij betreft niet het beste boek van Leonard. Er zitten teveel inconsequenties en absurditeiten in de karakters van de hoofdpersonen. En voor de vertaler: de uitdrukking 'van de haak zijn' (*off the hook*) bestaat in het Nederlands niet. (KtK)

Stephen Greenleaf lijkt nu bijna een echte schrijver. Zijn literaire aspiraties – in het voetspoor van zijn grote voorbeeld Ross Macdonald – waren al duidelijk in de eerste boeken rond *private eye* Marsh Tanner. Het voorlaatste deel behelsde al niet meer dan een terugkeer naar het archetypische geboortestadje van Tanner waar uiteraard allerhande oud zeer kon worden opgehaald. Na een korte excursie met het blijmoedige *The Ditto List* is p.i. Tanner terug in *Boven alle schuld* (Luitingh, 27,90), dat als *Beyond blame* ook in het Engels is te krijgen (Ballantine, VD, 15,65).

Een echte moord ditmaal. Briljante professor wordt gearresteerd wegens de beestachtige moord op zijn vrouw. De schoonouders huren Tanner in om voorbedachte rade te bewijzen; de professor staat immers bekend als een specialist op het gebied van ontoerekeningsvatbaarheid van misdadigers. Tanner duikt onder in de onwelriekende goten en kraakpannen van Berkeley waar (trend van de jaren '80) allerhande drugs, bloederige sektes en guru's de morele en fysieke ondergang van 's lands jeugd bewerkstelligen. En dat geeft een deprimerend beeld.

Boven alle schuld is lang. Greenleaf houdt van schrijven, niet van schrappen. Veel rake beschrijvingen, kleurrijke karakters en dialogen. Soms een beetje zemelend gepsychologiseer, maar wel spannend en goed geschreven. Voor de liefhebbers. (MD)

Verraders

Het Lysebu verraad van Palma Harcourt (Sijthoff, 22,75) is een nogal traag verloopend verhaal met een weinig oorspronke-

lijke intrige en een gemakkelijke ontknoping. De Britse diplomaat Troy is getrouwd met de dochter van de schatrijke senator Felard die een goede kans maakt ooit de volgende bewoner van Het Witte Huis te zijn. Hij wordt ervan beschuldigd een vrouw te hebben verkracht en hoewel hij onschuldig is, zijn de bewijzen overstelpend. Iemand heeft hem een kool gestoofd, dat is wel duidelijk. Zijn schoonvader is niet te lullig om de zaak voor hem te regelen, maar omdat hij Troy toch al niet mocht, stelt hij wel als eis dat hij zich van de dochter laat scheiden. De zaak gaat inderdaad de doofpot in en Troy zet zijn carrière buiten de VS voort. Jaren later komt hij Felard echter weer tegen bij een milieuconferentie in Noorwegen. Er is daar ook een jonge Oostduitse vrouw, een dochter van Felard die hij in zijn jonge jaren heeft verwekt om daarna de benen te nemen. Een kind begrijpt dat de communisten zo'n gouden kans om de toekomstige president van de VS naar hun pijpen te laten dansen, niet onbenut laten. Troy zet zich dan zelfs nog in om daar een stokje voor te steken. (HKo)

Tomas Ross en Maj Sjöwall hebben het wel op Christopher Hudson, de auteur van o.a. *The killing fields*. Eerst lieten ze *The final act* vertalen als *Bloedige finale* en nu is *Insider out* aan de beurt, dat *Insider buiten spel* is gaan heten (Het Spectrum, 29,90). Dit is volkomen terecht want ook dit boek is alleszins de moeite waard. Het waarnemend hoofd van de CIA, Martin Commoner, wordt in Engeland ontvoerd door wat zich laat aanzien als een groep godsdienstfanaten, die hun slachtoffer menen te moeten 'redden'. De aanvoerder van dit groepje ongeregeld blijkt echter ook een persoonlijk motief te hebben. Ondanks de onderlinge tegenwerking van CIA-, FBI- en Engelse politieagenten wordt Commoner opgespoord en, geestelijk gehavend, naar huis getransporteerd, waar hij bij zijn werkgever onverwacht wantrouwend onthaald wordt. Door eigen inzet en die van een doortastende Engelse politieinspecteur, die zich niet met een kluitje het riet in laat sturen, wordt de achtergrond van de gebeurtenissen onthuld en het eigenlijke brein achter de opzet ontmaskerd. Niet alleen is de intrige van het boek uitstekend maar de beschrijving van de gevolgen van een traumatische ervaring voor het slachtoffer en de personen in zijn omgeving doen ook zeer authentiek aan. Hadden de Heineken-ontvoerders dat maar geweten. (KtK)

Zeven stappen naar het verraad van Michael Hartland (Van Holkema & Warendorf, 24,90) is een solide spionageroman met een menselijke inslag die voornamelijk in Wenen is gesitueerd. Met verbazing kijk je dan tegen een omslag aan, waarop een plaatsnaambord staat met 'Potsdam' erop, dat zoals hetzelfde bord aangeeft in de DDR ligt. Het is een boek dat alleen maar minder wordt als je de intrige moet samenvatten. Veel beter is

het om het te lezen en het verhaal met zijn vele verwikkelingen over je heen te laten gaan. Hoofdpersoon is een Brits diplomaat met een Geheim Dienstverleden die door de Russen wordt misbruikt in verband met een gruwelijk incident in de Vietnamese oorlog, jaren terug. Het smerige karakter van de Rus wordt breed uitgemeten, hoewel ook aan Engelse kant niet alleen nette mensen rondlopen. Het geheel wordt ook nog gecompliceerd door een Israëliëse connectie die ogenschijnlijk los van de hoofdintrige staat. Hartland heeft als schrijver wel iets weg van Gerald Seymour, die ook graag spanning en menselijkheid met elkaar verweeft. Dat de omslagontwerpers zich 'Professionals' noemen neem je dan maar op de koop toe. (TC)

Kunst

Het Modigliani Schandaal van Ken Follett is een 'oudje' dat door hem zelf wordt beschreven als een 'luchthartig misdaadverhaal' (Bruna Boekwinkels, 17,90) Het stamt uit de tijd (1976) dat jongelui *weed* rookten en op schoenen met plateauzolen liepen. Het is allemaal niet lang geleden, maar dat soort details maken het verhaal merkwaardig genoeg gedateerd. Een wel-schapsen kunsthistorica ziet haar droom werkelijkheid worden. Ze is koud afgestudeerd en raakt al een onbekende Modigliano op het spoor die de meester schilderde tijdens een periode waarin hij graag hasj rookte. Follett vlecht om dit gegeven een goed geschreven, maar niet werkelijk spannend verhaal met hotemetoten uit de internationale kunsthandel, boeven en vervalsers, gelukzoekers en jonge, opstandige, straatarme kunstenaars. Hoewel hij er nu anders over denkt, beschouwde Follett het boek lange tijd als een mislukking. Hoe het ook zij; door in deze uitgave tevens het eerste hoofdstuk van *Sporen naar de dood* op te nemen, wil men kennelijk aangeven dat Follett ook anders kan. (GJT)

Zeer spannend

Campbell Armstrong schreef met *Jig* (Het Spectrum, 32,50) een knappe thriller met boeiende personages en spannende actie van de bovenste plank. Het verhaal is sterk genoeg om een aantal overdreven toevalligheden in de intrige op de koop toe te nemen.

De IRA wordt beroofd van een groot geldbedrag dat door vier vooraanstaande Amerikanen van Ierse afkomst in het diepste geheim is bijeengebracht. Een van hen moet achter de roef zitten en de IRA stuurt Jig, hun meest gevreesde moordenaar naar de *States* om uit te zoeken wie het is. Het gaat niet alleen om wraak maar ook om het terugwinnen van het geld. De leider van een anti-terroristische

HET SPECTRUM DOET EEN BOEKJE OPEN!

HET LAATSTE AVONDMAAL
f 24,90

HET LEKKERSTE LEZEN

PRINS DESI
f 29,90

EEN DONKERBLAUW PARFUM & ANDERE VERHALEN
f 24,90

KERMIS IN DE REGEN
f 29,90

BËTA - f 24,90

afdeling van Scotland Yard krijgt de tip dat Jig naar de VS is vertrokken en zet onmiddellijk de achtervolging in. Na de aankomst van Jig worden er spoedig enkele beestachtige terreurdaden gepleegd waarvoor de IRA de verantwoordelijkheid opeist. De man van Scotland Yard houdt zijn twijfels en zoekt de daders in een hele andere hoek. Het blijft spannend. (HKO)

Vlucht 007 is niet geland van Richard Kerlan is uit het Frans vertaald (zonder dat de titel wordt genoemd) en dat vormt

een uitzondering tussen de nagenoeg uitsluitende vertalingen uit het Engelse taalgebied (Van Holkema & Warendorf, 34,90). Het boek gaat echter in het geheel niet over Frankrijk en Fransen, maar knoopt aan bij het werkelijk gebeurde neerhalen van een Koreaans verkeersvliegtuig door de Russen aan de Sibische oostkust. Onderwerp is de vlucht van een Russische dissident Arvontev met behulp van Joodse landgenoten en de CIA. Een officier van de GRU (de Russische militaire inlichtingendienst) weet hem steeds te volgen, ondanks interventie

van de KGB die zich er ook mee gaat bemoeien. Het verhaal flitst heen en weer tussen Langley, het hoofdkantoor van de CIA en Siberië. Zoals veel verhalen in dit genre is ook dit niet geheel van onwaarschijnlijkheden ontbloot, maar gaat het om een uitermate spannend en vlot en goed geschreven boek. (WV)

Britse Misdaadgolven

Nieuwsbrief van Leo Harris & Co

Wie van u misdaadboeken in het Engels leest weet ik niet, noch wie er onder u op de Nederlandse vertaling moet wachten. Ik weet wel dat u het aardig zult vinden om te weten te komen hoe de *Crime Writers' Association* probeert het boek te vinden dat het waardig is om met de *Gouden Dolk* te worden bekroond. Er is ook nog een *Zilveren Dolk* te winnen, maar ik heb vaak gezien hoe de winnaar daarvan iets minder verrukt was en een fleem van afgunst aan zijn blik viel af te lezen. Als redacteur van *Red Herring* – het orgaan van de CAW – was ik uitgenodigd voor een lunch waarbij enkele critici gevraagd werden een nominatie van zes boeken op te stellen die vervolgens door een onafhankelijke jury nader zouden worden beoordeeld (op de wijze zoals dat voor de *Booker Prijs* geldt). Ik moet de namen van de aanwezigen geheim houden en ook wie wat zei, maar een overzicht van de nominaties mag ik wel geven. In willekeurige volgorde gaat het om:

– *Death of a God* van S.T. Haymon (Constable). Dit is een nogal opwindende puzzeldetective over de moord op een popster die wordt gekruisigd (Wie de *Ghost stories of an Antiquary* van M.R. James kent, zal vinden dat de locatie uiterst geschikt is. Het gebied staat bekend als 'Silly Suffolk', niet vanwege de plaatselijke stupiditeit, maar in de oude betekenis van 'heilig', gezien het enorme aantal kerken daar, waarvan er nu veel verlaten en spookachtig zijn). Een ander element in het verhaal is de relatie tussen de politiman en zijn Joodse vriendin.

– *A fatal Inversion* van Barbara Vine (Vikking). Dit is een goed bedachte puzzeldetective met een extra dimensie vanwege de fraaie analyse van de betrekkingen in een groepje jongelui die jaren geleden een commune begonnen in een landhuis. Een van de leden kijkt terug en beseft nu hoe de dingen anders waren dan ze leken en doorgrondt het raadsel.

– *Child's Play* van Reginald Hill (Collins). Dit is een gecompliceerd probleem dat in Noord-Engeland speelt en een erfenis en homosexualiteit betreft. Hill schrijft wat ik 'gemoedelijke politiers' noem.

– *Colour of Blood* van Brian Moore (Cape). Dit is een nogal literair verhaal en staat zelfs op de gerespecteerde nominatie voor de *Booker Prijs*. Het gaat over de moord op een Rooms-katholieke kardinaal in een land achter het IJzeren Gordijn. Het gaat meer om ideeën en ideologieën dan misdaad.

– *Presumed Innocent* van Scott Turow (Bloomsbury). Een dikke pil van 700 bladzijden rondom een typisch Amerikaans rechtbankdrama. De Officier van Justitie moet worden herverkozen en wanneer een medewerkster van hem wordt vermoord, slaagt hij er helaas niet in de zaak op te lossen. De verteller wordt dan de beklaagde.

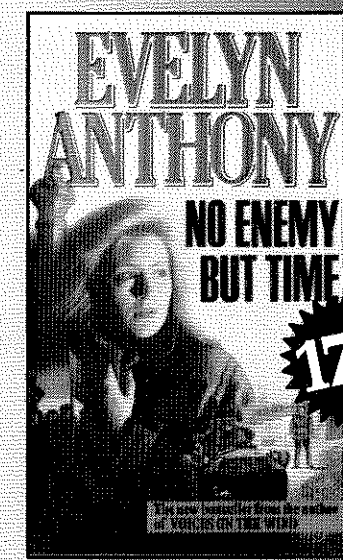
– *Dead reckoning* van Ivan Ruff (Heinemann). Dat heb ik niet gelezen. Niet dat ik dan niet kritisch zou kunnen schrijven, maar in dit geval moet u zelf maar eens kijken.

De jury bestaat uit de edelachtbare Antony Babington (rechter), Michael Holroyd (voorzitter van de Engelse P.E.N.), Lynne Truss, de literaire redacteur van *The Listener* en John Hyams, (voorzitter van de Boekverkoopersbond). Ik zou een gokje willen wagen op Barbara Vine, die tenslotte niemand anders is dan **Ruth Rendell**.

Leo Harris

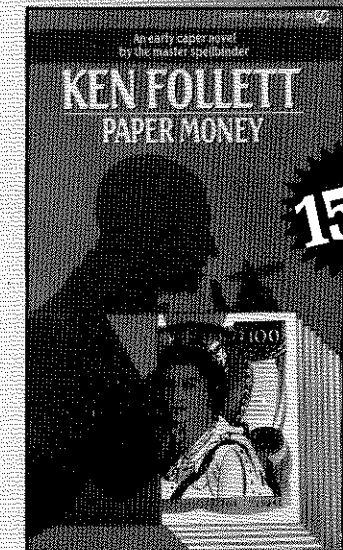
New
in paperback

At all bookstores

'if you're suffering from winter blues I recommend a glass of wine, a roaring fire and No Enemy But Time, because Evelyn Anthony is a superb and captivating storyteller' Daily Mail

Arrow Books

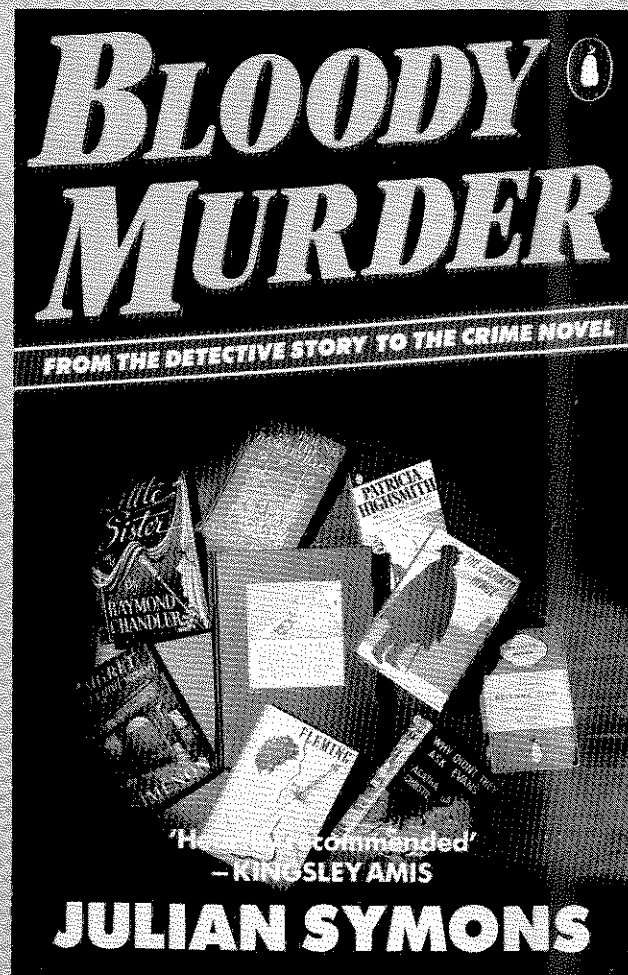

it's a breakneck-speed, newly discovered early caper of high finance and underworld villainy – from the grand master of international action and suspense.

Signal

van heinde
van verre
van **citmar** Amsterdam
Importeur / Distributeur

Lamp aan, pantoffels aan, kachel aan en lezen

Een cadeautje

Wat is er mooier dan een cadeau te geven dat behalve leuk ook leerzaam is en bijna niets kost, terwijl het er toch duur uitziet. Als dat niet onze Nederlandse aard aanspreekt, dan houdt alles op. U kunt *Bloody Murder*, het uitstekende overzicht van het misdaadgenre van expert Julian Symons, voor f 22,80 in de winkel kopen. U kunt het ook voor niks krijgen, zonder welke regel dan ook te overtreden. Maak iemand abonnee op *Thrillers & Detectives* door f 19,90 over te (laten) maken op postgiro 5013940 t.n.v. Verzendboekhuis De Thriller te Amsterdam en geef op de giro ook aan wie de andere attentie voor de feestdagen moet ontvangen.

PS. De volgende feestdagen zijn pas weer eind 1988.

Made in UK & USA

Verminken

William Goldman – literair duizendpoot – schrijft over geweld, en hoe meer hij schrijft, des te duidelijker dat wordt. Filmscripts als *Butch Cassidy*, de detective *Edged Weapons* en natuurlijk boek en script voor *Marathon Man* wijzen ook in die richting. *Brothers* (Grafton, VD, 17,50) is het vervolg op *Marathon Man* en het meest zinloze boek dat ik dit jaar heb gelezen. Maar goed geschreven, dat wel.

De befaamde en ultra-dodelijke superegent wordt weer eens van zijn onbewoonde eiland gehaald om de ondergrondse strijd om de wereldvrede in het voordeel van de 'goeien' te beslechten. De intrige is summier aangegeven en overtuigt voor geen meter. Het is slechts een kapstok voor de meest uiteenlopende en ingenieuze vormen van geweldpleging. Maar bekwaam beschreven, dat wel.

De goeien winnen (of toch niet?), maar niet zonder gemene twist die de lezer duidelijk moet maken dat deze wereld een tranendal is. Beetje overbodig na 300 pagina's slachthuis. (MD)

Suspects van William Caunitz (Bantam, VD, 14,90) is een mooie, klassiek opgebouwde politieroman, waarin aan het speurwerk evenveel aandacht is besteed als aan de karakterisering van de hoofdpersonen. Joe Calagher, een populaire en zeer actieve inspecteur bij de Newyorkse politie wordt tijdens een bezoek aan een snoepwinkel samen met de eigenares doodgeschoten. Inspecteur Tony Scanlon krijgt de zaak in handen. Hij heeft een warm plekje in zijn hart voor Calagher. Door een schietpartij moest Scanlons onderbeen worden geamputeerd, maar door Calaghers bemoeienissen en een zeer modern kunstbeen heeft hij zijn baan mogen behouden. Scanlon ontdekt al snel dat zijn collega er een rijk seksueel leven op nahield en op dit terrein graag grensverleggende experimenten mocht uitvoeren. Het aantal verdachten neemt zo behoorlijk toe, maar als dan de zoon en schoondochter van de winkelierster ook worden vermoord, breidt het onderzoek zich in een heel nieuwe richting uit. Sexueel gaat het met Scanlon veel minder goed. Het afschuwelijke stompje dat eens zijn been was, is ervoor verantwoordelijk dat hij grotendeels impotent is geworden. Een hoer met een therapeutische inslag verricht dan wonderen. (HKo)

CIA, weg ermee!

De creatie van David Brierly is genaamd Cody, een door de CIA opgeleid manusje van alles, dat geen mensen om zeep wil helpen en het toch doet, prat gaat op haar verstandelijke vermogens, maar zich voortdurend in de nesten werkt en hier

ook nog uitgebreid over meent te moeten reflecteren. De door haar beleefde avonturen in het wespennest El Salvador in *Snowline* (Coronet, VD, 14,90) vormen bovendien een minestrone-soep van wantrouwende guerrilleros, martelende leger-eenheden, drugsmokkelaars en Franse veiligheidsagenten. Van het een komt weliswaar het ander, maar de narigheid begint al snel lachwekkende vormen aan te nemen. Wie op één dag in handen valt van een groep revolutionairen, een drugs-handelaar, een veiligheidsofficier, een Salvadoraanse legereenheid, een andere drughandelaar, dezelfde groep guerrilleros, dezelfde veiligheidsofficier en een gewetenloze kolonel moet wel over bovennatuurlijke krachten beschikken of het slachtoffer zijn van een op hol geslagen auteur. Leuk geprobeerd, maar helaas niet geslaagd. (KtK)

The Embassy House (Bantam, VD, 17,85) van Nicholas Proffitt is een behoorlijk dik boek dat in Vietnam speelt, rond 1970, in en om het provinciale hoofdkwartier van de CIA in de Mekong-delta (het Embassy House). Hoofdperson is de kapitein Jake Gulliver die door de CIA in de rol van professionele moordenaar is gebracht. Het is een indringend verhaal geworden over de machinaties van de CIA om de communistische Viet Cong uit de delta te houden en het is geen opgewekt verhaal. De sadistische en corrupte handelingen van Amerikanen en Vietnamezen worden uitvoerig en zeer bloederig beschreven. Uiteindelijk explodeert de toestand en weet Gulliver zich los te maken van zijn situatie.

Of het boek waarheid is of leugen weten waarschijnlijk alleen degenen die Vietnam hebben meegemaakt. De CIA – voor Europeanen een onbegrijpelijk machtig en vaak verdorven lichaam – komt weer uitermate slecht uit de bus. Zachtmoedigen kunnen dit boek maar beter niet lezen. (WV)

En toen zweeg hij

Eerst het goede nieuws. George V. Higgins staat bekend om zijn levensechte karakter- en situatieschetsen en authentieke dialogen. In *The friends of Eddie Coyle* (Penguin, NL, 14,90) doet hij die reputatie alle eer aan. Eddie (in de verfilming van het boek prima *gecast* door Robert Mitchum) is een kleine free-lance boef, die voor de wat grotere jongens klusjes opknapt. Binnenkort moet hij terecht staan voor het vervoer van gestolen spullen. Via een bevriende politieagent probeert hij zijn naderende veroordeling te ontlopen door één of desnoods meer collega's erbij te lappen. Daarin is hij niet de enige. De politiemans met andere randfiguren in onderhandeling, en de zware jongens maken ook onderling plannetjes over wie wel en wie niet mee mag blijven doen. Het is al met al geen aangenaam en

moreel hoogstaand milieu waarin Eddie verkeert. Het boek staat vol met prachtige dialogen en de lezer wordt er erg treurig van.

Ook Higgins' *The imposters* (Penguin, NL, 20,25) stemt tot diepe treurnis, maar om geheel andere redenen. Waar zijn de dialogen? Waar vinden we de levensechte personages? Waar staan de swingende actiescènes? Nergens. Het gedrocht is ruim 400 pagina's lang en zelfs als het met de helft was ingekort – bijvoorbeeld door de drammerige, bladzijden lange monologen te schrappen – zou er weinig te genieten zijn. Het verhaal ontrolt zich als een vertraagd afgespeelde Dynastie-aflevering. De boodschap blijft hetzelfde – men probeert wat van het leven te maken, en het resultaat is weinig verheffend – maar de verpakking is ongelofelijk saai, *overstated* en langdradig. Higgins is onmiskenbaar op het verkeerde pad geraakt, net als trouwens zijn stadgenoot Robert Parker. Wat zou er toch met Boston aan de hand zijn? (HKo)

Humeurig

Lt. Leroy Powder, hoofd van het bureau voor Vermiste Personen in Indianapolis, is een zeldzaam humeurig man. Gelukkig heeft hij zoveel hart voor zijn gevallen dat zijn ondergeschikten hem zijn felle en kwetsende uitvalen graag vergeven. *Late Payments* van Michael Z. Lewin (Penguin, NL, 17,50) is een van die politieböeken die ons de *Hele Mens* achter de politiemans willen geven. En dus lopen vele zaken samen met de persoonlijke besognen van Leroy Powder. Hij vat genegenheid op voor een jongetje wiens ouders de één na de ander spoorloos zijn verdwenen; een gehandicapte zonderling komt met computeruitdraaien die bewijzen dat in de staat Indiana gehandicapten met honderden gelijk worden vermoord; een jeugdvriendin vertrouwt haar onderhuurder niet en roept Powders hulp in. En ondertussen heeft Powder moeilijkheden met zijn voorwaardelijk vrijgelaten zoon (die hij overigens zelf de gevangenis in had geholpen).

Naast Powder zijn alle andere karakters van bordkarton, de gebeurtenissen niet echt geloofwaardig. Alle plotlijnen komen wel keurig bij elkaar in dit aangename regenachtige-zondagmiddagboekje. (MD)

Giftige propaganda

Soul hunters van George Markstein (NEL, VD, 17,50) is een spionagethriller waarin enkele losstaande zaken met handige kunstgreepjes met elkaar in verband zijn gebracht. Het leest allemaal wel lekker weg, het tempo is hoog, de actie is goed gedoseerd en de cliché's zijn welgekozen.

Wat is er dan allemaal aan elkaar

gelijmd? Een bekende Russische acteur die met zijn gezelschap in Londen optreedt, vraagt politiek asyl. Een Amerikaanse kolonel in West-Duitsland heeft op eigen gezag een plan ontwikkeld om met behulp van kernwapens de onderdrukte volkeren achter het IJzeren Gordijn te bevrijden. Een Engelse spion wordt in Rusland gearresteerd. Een ongrijpbare piratenzender strooit in Rusland giftige propaganda rond die de autoriteiten grote zorgen baart en een huurmoordenaar van de KGB zwerft in Londen rond met de bedoeling zijn vak uit te oefenen. Al deze gebeurtenissen leveren de geheime diensten handenvol werk, terwijl ze natuurlijk elkaar nog in de gaten moeten houden. (HKo)

Brian Freemantle schreef met *The Blind run* (Arrow, VD, 14,90) een spannende spionageroman met een mooie, goed uitgewerkte ontknoping met flink wat dubbele bodems. Geheim agent Charlie Muffin heeft zich zo in de nesten gewerkt dat er voor hem niets anders opzit dan onschuldig een gevangenisstraf van veertien jaar wegens landverraad te ondergaan. Zijn baas geeft hem echter nog één kans om zijn vrijheid terug te krijgen en zich te rehabiliteren. Hiervoor moet Charlie een huzarenstukje leveren. Hij moet naar Moskou om een belangrijke Rus die het Westen al lange tijd van waardevolle informatie voorziet het land uit smokkelen. Het lastige is dat de identiteit van de man onbekend is. De celgenoot van Charlie, een echte spion, staat op het punt met hulp van de KGB te ontsnappen en naar de Sovjet-Unie te vluchten. Hij stelt Charlie voor om met hem mee te komen. Charlie gaat hier met medeweten van zijn dienst op in en gaat in Rusland op geraffineerde wijze aan de slag. Pas als hij weer in Engeland terug is, wordt hem duidelijk wat hij met zijn slimmigheidjes in Rusland allemaal heeft aangericht. (HKo)

Colin Forbes schreef altijd avontuurlijke romans die in de meest uiteenlopende geografische settings speelden. Hoewel dat genre door hem wel oppervlakkig en onwaarschijnlijk werd beoefend, was zijn werk toch niet onprettig om te lezen. Nu heeft met *The Janus man* in betrekkelijk korte tijd voor de tweede maal gepoogd om in het spionage-genre door te dringen. (Pan, VD, 17,50). In 1985 probeerde hij dat ook met *Cover story*. De geheime dienstfunctionaris Tweed treedt ook nu weer op. Hij is onder-directeur van de S.I.S. en zoals zo vaak is de directeur een ongeloofwaardig stuk onbenul. Tweed is er achter gekomen dat een van zijn *field-chiefs* (die een deel van Europa onder hun hoede hebben) dubbelspion is. Na een moord in Hamburg speelt een groot deel van het boek dan in Kiel en omgeving. Uiteraard komt Tweed uiteindelijk achter de identiteit van de moordenaar, maar dat duurt weken waarin niet veel gebeurt. Tweed is een uitermate irritant figuur die nooit iets verkeerd doet en het altijd bij het juiste eind heeft. Forbes, die altijd wel

een vlotte pen heeft en voor een redelijk verhaal zorgt, zou een andere hoofdpersoon moeten nemen. Daarnaast zouden de Engelsen eens moeten bedenken dat ze maar een middelgroot land zijn dat geen rol meer speelt in de wereldpolitiek. (WV)

Naar de film

De naam Roosevelt roep onmiddellijk herinneringen op aan de Amerikaanse president in de rolstoel. Het is dan ook terecht om bij de naam Elliot Roosevelt een connectie met wijlen die president te vermoeden. Elliot is namelijk zijn zoon, die zich ontpopt heeft als detective-schrijver. Van zijn hand zijn *The Hyde Park Murder*, *Murder and the First Lady* en *Murder at Hobcaw Barony* (Avon Books, VD, 15,65). In laatstgenoemde boek beschrijft hij hoe zijn moeder erin slaagt haar talent als fijnzinnige speurneus te gebruiken. Zij verblijft met een aantal zeer bekende Hollywood-sterren waaronder Humprey Bogart, Tallulah Bankhead en Joan Crawford, in het landhuis van Bernard Baruch. Als een van de gasten op mysterieuze wijze wordt opgeblazen, kan het spel beginnen. Iedereen blijkt de dode gehaat te hebben en men is de moordeenaar dan ook erkentelijk. Gevolg is dat de beroemde gasten zeer zwijgzaam zijn en het de *first Lady* niet gemakkelijk maken. Wie nieuwsgierig is naar het Hollywood-wereldje moet deze thriller zeer zeker lezen. Elliot Roosevelt beschrijft uitvoerig het uiterlijk en het gedrag van deze types. En over zijn ouders niets dan goeds natuurlijk. (RK)

Kleinsteads

Julian Symons is al jaren en jaren bezig als misdaadschrijver. *The narrowing circle* (Penguin Classic Crime, NL, 22,50) stamt uit 1954 en *A criminal comedy* (Penguin, NL, 13,40) uit 1986. Zowel aan het begin als aan het eind van zijn loopbaan is de nu 75-jarige Symons meer een sociaal-realistische schrijver dan een misdaadauteur, hoewel er in beide boeken flink wordt vermoord. *The narrowing circle* beschrijft de belevenissen van een redacteur van een bedrijfje dat aan de lopende band keukenmeidenromans uitgeeft en in *A criminal comedy* is het leven in een klein Engels plaatsje en een vakantie in Venetië het onderwerp. In het nieuwste boek is veel ingewikkelder geconstrueerd met dagboekantekeningen en verschuivingen in het vertellerspectief. Het vroegere boek wordt recht-toe-recht-aan vanuit de hoofdpersoon verteld. Symons heeft een goede reputatie als schrijver, maar spannend wordt het nooit echt in zijn boeken. Het is meer fijnschilderen van betrekkelijk oninteressante kleinsteedse milieus en daardoor zijn het boeken voor de liefhebber en niet voor de toevallige lezer. (TC)

Rovers

Omdat ze van haar uitgever te horen heeft gekregen dat haar laatste romans niet deugen, vol cliché's staan en vooral te ver van de realiteit staan, besluit een schrijfster in *Caper* van Lawrence Sanders (Sphere, VD, 17,50) een juwelenroof te organiseren. Het gaat haar vooral om

het opzetten, niet om de daadwerkelijke uitvoering. Ze neemt een nieuwe identiteit aan en kiest een geschikt object uit om zo aan vers materiaal voor een nieuwe thriller te komen. Ze legt de nodige contacten en investeert in personeel en logistieke ondersteuning. Als puntje bij paaltje komt, wil ze de zaak laten voor wat hij is, maar dan dwingen de ingehuurde boeven, die haar intussen door hebben, haar de zaak toch door te zetten. Het gevolg is dat haar nieuwe roman realistisch wordt dan ze had durven dromen. Omdat ze haar ervaringen, voor haar vlucht voor de FBI en de Mafia, op papier heeft gezet, beschikken we met *Caper* over een origineel en spannend verhaal. (GJT)

Net echt

Wie, wat en hoe was *Miss Marple*? Om op deze vragen een antwoord te vinden heeft Anne Hart het gehele Miss Marple-oeuvre, twaalf boeken en twintig korte verhalen, van Agatha Christie doorgespit. Zo ook ontstond *The life and times of Miss Jane Marple* (Berkley, VD, 11,75). Het begint met een beschrijving van St. Mary Mead; hoe het dorp eruitzag, wat voor winkels er waren, wie er woonden. Dan is de jeugd van Jane Marple pas aan de beurt. Aan de hand van fragmenten wordt de halve eeuw gereconstrueerd, die vooraf ging aan haar eerste optreden als detective. Miss Marple heeft wel degelijk *amants* gehad, maar de een werd door haar moeder (de oude mevrouw Marple) afgekeurd en de ander bleek bij nader inzien toch verschrikkelijk saai te zijn. Dan volgt het begin van haar carrière, die niet begon met *The murder at the Vicarage*, maar in *The Tuesday Night Club short stories*. Aan de hand van rond 1930 geschreven verhalen wordt Miss Marples leven voor de oorlog geschilderd. Via *The Murder at the Vicarage* en *The Body in the Library* komen bij de veertiger jaren terecht. Over J. Marple tijdens WO II blijkt weinig bekend te zijn, pas erna zien we haar weer in *A Murder Is Announced*. Na 1960 verschijnen er nog vier boeken (o.a. *Nemesis*) die een beeld geven van de frustraties en moeilijkheden van haar oude dag, die overigens geen obstakel vormen om nog flink te reizen. Zo ontrafelt ze een moord onder de palmen in *The Caribbean Mystery*. Hoe zag Jane M. eruit? Tuttig, gedistinctieerd of zeer modern voor haar tijd? Het is allemaal precies nagegaan, inclusief de inrichting van het huis, de dagindeling van de bewoonster en haar bezigheden buitenshuis, haar relaties en vriendschappen. Een heel hoofdstuk is gewijd aan de vele dienstmeisjes die er in huis geweest zijn. Uiteraard komt ook de speurtechnische aanpak aan bod. Het is een amusante biografie geworden, die bovendien aantoon hoe consequent Agatha Christie was in haar schepping van *The first lady of detectives*. (RK)

S I G N A L E M E N T

Thrillers & Detectives verschijnt 5 maal per jaar, in januari, maart, juni, september en november. Een jaarabonnement kost f. 19,90, over te maken op postgiro 5013940 tnv Verzendboekhuis De Thriller te Amsterdam. Het abonnement gaat dan met het eerstvolgende nummer in.

Voor België (en alle andere landen) kost een abonnement f. 28,- in verband met extra kosten van verzending. Men kan zich alleen abonneren door overmaking van dit bedrag op de Nederlandse postrekening 5013940 tnv Verzendboekhuis De Thriller. Alle andere betaalwijzen vallen af in verband met bankkosten e.d.

Voorgaande nrs. zijn te verkrijgen door overmaking van f. 5,- per nr. (incl. porto). Sommige nrs. zijn uitsluitend als fotokopie te leveren. Geef aan als men dat niet wenst.

Een abonnement dient vooruit te worden betaald. Maak hiervoor zoveel mogelijk gebruik van de toegezonden acceptgiro. Het zenden van een aparte rekening en van aanmaningen brengt extra kosten met zich mee.

Op diverse plaatsen in Nederland is Thrillers & Detectives los te koop. De prijs per nummer wordt door de wederverkoper vastgesteld met een minimum van f. 4,75.

Aan dit nummer werkten mee: Marianne Bernard, Martijn Daalder, Frits Hoorweg, Hans Knechtmans, Rosalie Kommers, Hans Kooijman, Katharina Kouwenhoven, Hans Kreugel, Gert-Jan Thomassen, Wim Voster en Bert Vuijsje.

Eindredactie: Theo Capel
Vormgeving: Steye Raviez
Grafische Verzorging: GCA Drukwerk
VD: importeur van Ditmar
NL: importeur Nilsson & Lamm

Alle correspondentie te richten aan: Thrillers & Detectives, Nic. Maesstraat 139 hs, 1071 PX Amsterdam. Tel. 020-764970.

DANS NOG EENMAAL MET MIJ

Kort verhaal door Hans Kreugel

Zondagavond half acht, mevrouw Wolters stond aan de afwas. Een klein afwasje was 't maar: één bord, één kopje, mes en vork, maar ze liet 't niet staan, ze hield ervan als de boel aan kant was. Haar blik dwaalde even naar buiten, het begon alweer te schemeren. Wat woonde ze toch mooi anders, zo aan de rand van het bos. Terwijl ze de aanrecht afnam zong ze zachtjes voor zich uit één van de talloze evergreens die altijd op afroep in de juke-box van haar hoofd beschikbaar waren:

*Dance, in the old-fashioned way,
Take me in your arms...*

Voor ze terugging naar de kamer draaide ze de achterdeur op slot. Mevrouw Wolters was wat ze noemen een flinke vrouw. Na het overlijden van haar man, vorig jaar november, was ze niet bij de pakken neer gaan zitten: integendeel, het was haar omgeving opgevallen dat ze na een gepaste rouwperiode juist was opgebloeid. Ze zat minder thuis, ze had wat oude contacten weer opgepakt en ze was flink afgevallen, niet in het minst door de soms urenlange fietstochten in de omgeving. Ze had ook weer een vage schittering in haar ogen, alsof ze een nieuw doel in haar leven had gevonden. Dat dat ook zo was, wist niemand anders dan mevrouw Wolters zelf. In de woonkamer knipte ze eerst een paar schemerlampjes aan. Maar toen ze daarna de gordijnen wilde sluiten, verstrakte ze even. Bewoog daar iets tussen de bomen? Dat had ze steeds vaker de laatste tijd, het idee dat er iemand rond het huis sloop. Ach, onzin natuurlijk, zo iets gebeurde hier niet in de Bloemenbuurt. Toch tuurden haar ogen nog even in het halfduister voor ze de gordijnen verder dichttrok. Kwart voor acht wees het klokje op de schoorsteenmantel. Ze glimlachte naar de foto ernaast. Daar stonden ze met z'n drieën, de lieverds: Marc van acht met z'n lekkere donkere koppie, Eric met z'n vlashaartjes, vorige week zes geworden. Tussen hen in de kleine Joyce van twee, met haar heldere blauwe kijkers. Ze zuchtte: kon ze die kleine maar eens even op

schoot nemen, een ogenblik écht met de jongens praten, maar ja: Nieuw-Zeeland was ver weg. Een half jaar geleden had ze de reisinformatie opgevraagd. Vierendertighonderdvijftig gulden kostte een retourvlucht, excursietarief. Dan kon ze anderhalve maand blijven. Ze had een snelle rekensom gemaakt. Als ze elke maand driehonderd gulden spaarde, kon ze de reis over een jaar maken. Dat was haar doel geworden. Vanaf dat moment had ze alles opzij gezet en was ze uiterst sober gaan leven. Ze liep naar het kooitje van de kanarie en strooide wat zangzaad in het voerbakje. Niet dat het beestje ooit gezongen had, maar 't moest toch wát eten. Niemand die wist dat die eindeloze fietstochten in de omgeving niets anders waren dan een nimmer aflatende jacht op voordelige aanbiedingen. Bovendien: zolang ze op pad was, hoefde thuis de verwarming niet aan. Meestal wipte ze vlak voor etenstijd even bij een oude bekende binnen. Het liefst een alleenstaande vriendin. Dat scheelde vaak weer een maaltijd. Zo was ze woensdag een week geleden bij Trees beland. 'Je moet er eens uit,' had Trees gezegd. 'Ik ga heel veel uit.' 'Nee, 's avonds bedoel ik, waarom ga je niet eens met ons mee?' 'Waar naar toe dan?' 'D'r zijn hier elke week avonden voor alleenstaanden.' 'Alleenstaanden? Ik ben helemaal niet alleenstaand, ik heb een dochter en drie kleinkinderen en...' 'Ja-ja en een doofstomme kanarie in een kooitje. Luister, jij gaat zaterdagavond gezellig met ons mee. Het is altijd hartstikke leuk, er wordt gedanst, je kunt...' 'Gedanst? Ach meid, het is jaren geleden dat ik gedanst heb.' Haar ogen lichtten even op. 'k Vond het altijd wel heerlijk... vooral walsen, zalig gewoon, als je maar een goeie partner had...' 'Partners genoeg, ach ik weet zeker dat je je prima zult amuseren, je kunt ook meedoen met de bingo als je wilt, d'r zijn altijd leuke prijzen te winnen.' 'k Heb van vorige week nog een lekke-

re rollade, eet een hapje mee jô, alleen krijg ik dat ding toch nooit op.'

Ze was gezwicht natuurlijk, ze had nog willen vragen wat het allemaal kostte zo'n avond, of er ook entree geheven werd, hoeveel die loten waren voor de bingo, maar dat had ze toch niet goed gedurfd.

Ze ging in haar stoel zitten en keek voor alle zekerheid nog even in de AVRO-bode. Ja, daar stond het: 19.55 nog acht minuten.

Enkele straten verderop stak de heer Kramer de sleutel in het slot van zijn voordeur. Werktuigelijk controleerde hij even de sigarettenautomaat. De Pall Mall moest bijgevuld worden. Nou ja, kon morgenochtend ook nog wel. Langzaam liep hij de trap op naar de kleine woning boven zijn sigarenzaak. Toch even lekker zo'n wandelingetje. Het brak de spanning een beetje. Hij hing zijn overjas aan de kapstok en knipte in de kamer het grote licht aan. Op tafel lag een opengeslagen ruitjesschrift, de bladzijden dicht beschreven met reeksen getallen. Hij zette de T.V. aan op Studio Sport en keek op z'n horloge. Nog zes minuten. Hij beet even op z'n onderlip en ging aan tafel zitten.

Ook de heer Kramer had een doel in zijn leven, een droom zeg maar rustig, iets waar alles voor wijken moest. Nog een half jaartje had-ie nodig en dan was het zo ver. Dan kon-ie eindelijk zijn zaak van de hand doen. Het werd hoog tijd. De klandizie was hard teruggelopen de laatste tien jaar. Soms had-ie op een ochtend niet meer dan vijf klanten. Daar kon een mens toch niet van bestaan? Alles wat hij wilde was een klein huisje, een beetje aan de rand van het dorp, in de Bloemenbuurt bijvoorbeeld. Elke week spelde hij de advertentiepagina's van het plaatselijke krantje. Er stond genoeg te koop. Van de week had-ie weer zitten rekenen en z'n besluit genomen. Dit jaar nog moest het gebeuren. In de winter waren de prijzen wat lager, dan zou-ie toeslaan. Voor een ton, iets meer misschien moest ie kunnen slagen.

Hij stond op vanachter de tafel en begon het kleine kamertje op en neer te lopen. Als 't maar goed ging vanavond. Misschien kon-ie er toch maar beter mee stoppen. Nu kon 't nog. Hij wreef met z'n hand over z'n gezicht. Gelukkig was-ie vanmiddag de dans weer ontsprongen, maar gottesot, wat had-ie weer in spanning gezeten. 't Was eigenlijk een wonder dat 't steeds weer goed afliep. Elke zondag nam-ie zich voor om er mee op te houden, maar hij wist vantevoren dat het niet lukken zou. Het was in wezen een soort verslaving geworden, hij zou niet zonder de spanning kunnen. Net als die stakkers die elke week een vermogen naar het casino brachten. Dan had hij 't toch beter bekeken: het kostte hem niets, integendeel, het leverde hem elke week weer een bescheiden winst op: zo'n tweehonderd tot vijfhonderd gulden.

't Was wel een hele administratie natuurlijk. Elke zondagochtend besteedde hij aan het noteren van alle eentjes, tweetjes en drietjes die zijn klanten op hun formulieren hadden aangekruist. In een ruitjesschrift deed hij dat, een tijdrovend en secuur werkje. Niet van alle formulieren. Tweederde hield hij zelf, eenderde verstuurde hij zoals het hoorde naar de nationale sporttotalisator. Dan kwam de zondagmiddag. Gespannen als een snaar zat-ie aan de radio en registreerde elk doelpunt. Na afloop van elke wedstrijd begon het zenuwslopende omcirkelen van de goede uitslagen in het ruitjescahier.

Meestal had-ie halverwege de middag een paar borrels nodig om zichzelf in bedwang te houden. Stel je voor, het gebeurde ieder jaar een paar keer: iemand die de enige is met dertien goed en een half miljoen rijker wordt. Dat was de nachtmerrie van de heer Kramer: iemand in zijn ruitjesschrift met een prijs van een half miljoen.

Het was al eens bijna misgelopen. Een vent hier uit de buurt met elf goed. D'r waren meer dan achthonderd anderen met elf

goed, dus 't was een kleine prijs: achthonderdvijfentwintig gulden. Kramer had goed de smoor in gehad, maar hij had dezelfde week het geld overgemaakt. Een paar dagen later stond die vent in z'n winkel: hoe dat zat dat de heer Kramer zélf uitkeerde, waarom z'n geld niet van de nationale sporttotalisator kwam. Een enorme heisa had-ie gemaakt. Kramer was rustig gebleven. Een beetje uit de hoogte had-ie uitgelegd dat bedragen onder de duizend gulden eerst door tussenpersonen werden uitgekeerd en dat al die kleine prijsjes eens in de vier maanden werden verrekend met Den Haag. Dat dat administratief eenvoudiger was.

'Ik geloof er geen barst van,' had die vent geschreeuwd. 'Ik ga hier werk van maken!'

'Moet u doen,' had de heer Kramer gebluft.

't Had 'm drie weken nachtrust gekost, maar hij had er niets meer van gehoord.

Gelukkig was vanmiddag alles goed gegaan. Geen prijzen, zelfs geen kleintjes. Hij had ook veel minder klanten gehad dan anders. Dat kwam door dat vervelende mens op die avond voor alleenstaanden, vorige week zaterdag. Dat soort avonden waren meestal toch wel goed voor zo'n veertig, vijftig formulieren, maar die avond had hij genoeg moeten nemen met een aantal van nog geen twintig. Hij had flink de pest in gehad.

Het was zo'n, ja hoe moest je dat nou noemen, zo'n opgeruimd type geweest. En als-ie ergens een hekel aan had, dan was 't wel aan opgeruimde types. Het had 'm eerst al flink wat tijd gekost om zich een plaatsje te veroveren aan haar tafeltje. Na de bingo had hij haar ten dans gevraagd. Eén dansje was z'n bedoeling, 't was alleen maar even geweest om 't ijs te breken, om daarna des te sneller tot zaken te kunnen komen, maar 't mens had van geen ophouden geweten. 'Wat danst u heerlijk,' 't is voor mij zo lang geleden, misschien spelen ze straks een wals... of een tango! Met het nummer *Save the last dance for me* had ze zelfs zachtjes meegezongen. Hij had net gedaan of-ie 't niet hoorde. Pas toen het orkestje pauzeerde ging ze zitten. Nu snel doorpakken had-ie tegen zichzelf gezegd. Eerst had-ie heel even gepraat over de muziek en de bingo en het zaaltje en hoe warm het was, hij had snel even een drankje voor haar gehaald en toen had hij haar, zo tussen neus en lippen, voorgesteld om een toto- of lottoformulier in te vullen. 't Was er zo-een die niet wist wat 't was. Die had-ie vaker gehad. Hij kon 't snel uitleggen. De toto viel af, van voetballen had ze geen verstand. De lotto dus. 'O wacht!' jubelde ze opeens. 'De lotto! Ik weet 't al, van de T.V., van dat leuke liedje:

*"Dit is je dag
Je kunt wel dansen
Je kansen zijn gekeerd!"*

'Nee,' had-ie zo ijsig mogelijk geantwoord, 'dat is de Staatsloterij, dit is de lotto.'

'Ah, de lotto, ja...' Wat 't kostte, wilde ze weten.

'Gulden per rijtje.'

'En dan moet ik zes getallen aankruisen?'

'Ja.'

'Eén gulden,' zei ze langzaam.

'Heel bedrag natuurlijk, maar er zijn mooie prijzen te winnen, beter als bij de bingo hier.'

'O ja?'

'Twee ton is geen uitzondering.'

Dat gaf de doorslag. Snel schreef ze haar naam, adres en gironummer onder het formulier. 't Geld kon zo gestort worden. Het aankruisen van de zes getallen kostte meer moeite.

'Eens kijken,' had ze gezegd, 'zes getallen hè?'

'Zes ja.'

'Eh, dan doe ik twee, zes en acht. Dat zijn m'n kleinkinderen.'

Er was een zeer uitvoerig exposé gevolgd over het leven van zuigelingen, kleuters en schoolgaande kinderen in Nieuw-Zee-

land en de algemene leefomstandigheden, eetgewoonten en het klimaat aldaar. De verhandeling eindigde in een diepe zucht en een akelig sturende blik.

'Eh, nog drie,' had de heer Kramer haar gepeins verstoord.

'Nee hoor, drie vinden ze genoeg,' had ze geglimlacht.

'U moet nog drie cijfers invullen.'

'O, ja, natuurlijk, nog drie, eens zien: zeventien, negen en zevenentwintig, dat is m'n geboortedatum, weet u direct hoe oud ik ben.'

Daarna was ze intiem geworden. Ze had alles van hém willen weten. Hoe oud hij was, waar of-ie vandaan kwam, wat voor werk hij deed, waar hij woonde.

'O, maar dan woont u vlak bij mij,' juichte ze bijna, 'maar een paar straten verderop. Mijn man zaliger ging altijd sigaren bij u halen. Van die blikjes. Eh, Agio geloof ik.'

'Nu moet u nog een rijtje invullen. Het is minimaal twee.'

'Ja, maar dat had u niet gezegd.'

Een vriendin had uitkomst gebracht door het andere rijtje in te vullen en te betalen. Veel vroeger dan anders had hij het zaaltje verlaten.

In de Anemoonstraat had mevrouw Wolters zich inmiddels ook voor de T.V. geïnstalleerd. Nog één minuut, wees haar klokje. Ze had de doorslag van het lottoformulier op haar schoot liggen. Wat een aardige man was dat toch geweest, die haar dat verkocht had. Er hing ook zo'n verrukkelijke geur om hem heen van tabak, van lekkere verse tabak. Z'n ritmegevoel was niet geweldig geweest, maar ze had 't toch heerlijk gevonden om met 'm te dansen. Daarna was hij zomaar naast haar komen zitten, had een praatje gemaakt over de muziek, je kon zo horen dat-ie er verstand van had. Toch was-ie niet opdringerig geweest, allermist, een beetje beseesd eerder. En: wat ze erg in hem gewaardeerd had, hij kon luisteren. Aangemoedigd door zijn interesse in haar kleinkinderen, had ze hem alles over haarzelf verteld. Hoe oud ze was, dat ze weduwe was en zo. Gek, dat soort dingen vertelde ze nooit aan iemand.

De heer Kramer zat op het puntje van zijn stoel en staarde ademloos naar het televisiescherm voor zich, waar de grote machine juist de éénenvoertig lottoballetjes in beweging gezet had. Dokkerend buitelden ze over elkaar heen. Het geluid waar hij soms midden in de nacht van wakker schrok. Nat van het zweet. Nog een half jaartje, hield hij zichzelf voor.

Als altijd beet hij op de nagel van zijn linkerduim. Volledig gebiologeerd staarde hij naar de grote halfronde arm die het eerste balletje uit de ratelende massa opdiepte en in de meest linkse glazen buis op de voorgrond deponeerde.

'Zeven-tien,' articuleerde de presentatrice.

De heer Kramer noteerde. Weer dat gebolder, en daar ging het tweede balletje al.

'Zeven-en-twintig.'

En tenslotte lagen ze daar alle zes, plus het reserve-getal. De omroepster begon ze nog één keer, in hun numerieke volgorde:

'Twee, zes, acht, negen, zeventien, zevenentwintig en het reserve-getal veertien.'

De heer Kramer knikte, zette het toestel uit en begon met bonzend hart aan het controleren van de lottogetallen in het ruitjesschrift. Hij werkte langzaam maar gestaag. Als een onderwijzer die een schoolschrift corrigeert liet hij zijn hand met de rode pen van links naar rechts over de regels gaan en zette rondjes om de getallen die juist waren.

Halverwege de bladzijde ging de bel. Hij reageerde niet, deed nog twee regels.

Weer de bel, langer nu. Pas na de derde keer stond hij zuchtend op. Natuurlijk weer zo'n vervloekte idioot die geld voor de automaat wou wisselen. Hij schoof het gordijntje opzij en keek naar beneden in de straat.

Ze stond recht onder de lantaarn, haar fiets nog in de hand. Hij was al vergeten hoe ze eruit zag, maar nu wist hij het weer. Ze zag er alleen nog veel opgeruimder uit dan die avond. Uitbundig eigenlijk. Vreselijk uitbundig.

Hij hief aarzelend zijn hand op. Daarna zette hij snel een stap naar achter. Eén moment stond hij roerloos in de kamer en voelde hoe het bloed uit z'n hoofd wegtrok. Hij slikte en perste z'n lippen op elkaar. 'Oké,' zei hij zachtjes voor zich uit, 'je hebt erom gevraagd.'

Hij beende naar de halfduistere overloop en trok aan het touw. 'Tak,' zei het slot. Ze zwierde vanuit het licht de donkere trap op, het lottoformulier fladderde in haar hand.

Boven liep ze recht in de armen van de heer Kramer. Voor haar laatste dans.

© Hans Kreugel

DE AANKLAGER

Scott Turow

Een verbijsterende thriller over recht en schuldgevoel en onze gebrekkige middelen om de waarheid aan het licht te brengen.

Het boek dat alle uitgeversrecords breekt, al maanden nummer 1 op de Amerikaanse boekentoptien staat en waarvan Sidney Pollack de filmrechten voor 2 miljoen gulden kocht.

DE AANKLAGER
van Scott Turow
SCHULDIG OF
ONSCHULDIG...
384 blz./f 32,50

'Ik geloof niet dat ik ooit een thrillerdebuut heb gelezen dat zo'n literaire en plot-technische meesterhand verraaft.'
Bert Vuijsje in Inter magazine.

'De thriller-intrige is sterk en verrassend.'
Rinus Ferdinandusse in Vrij Nederland.

UITGEVERIJ LUITINGH

In de boekhandel

Dode kapitalisten

Nieuwsbrief van Josh Pachter

worden toegekend en dat is niet zo. Net als de MWA is de MRA een organisatie op zich. Zoals de namen aangeven is de MWA een verband van schrijvers en de MRA is een nogal los verband van lezers. Het lidmaatschap van de MWA is beperkt tot degenen die zich bezig houden met het schrijven, redigeren, uitgeven, bespreken, verkopen, aan de man brengen van misdaadboeken, zowel fictie als non-fictie, en die er films van maken, toneelstukken, televisie- en radioprogramma's. De MRA staat open voor iedereen die van misdaadboeken houdt. Het lidmaatschap kost \$ 20 per jaar en leden mogen stemmen over de jaarlijkse Macavity Prijzen en ze ontvangen het **Mystery Readers of America Journal**, dat vier keer per jaar verschijnt.

Misschien is het nu even tijd voor een paar brieven. K.W. ter Maat uit Enschede was geïntrigeerd door **Yesterday's Faces**, een vijfdelige studie van Edgar-winnar Robert Sampson over de serie-figuren uit de vroege pulpbladen. Wie was de uitgever wilde hij weten. De eerste drie delen **Glory Figures** (1983), **Strange days** (1984) en **From the dark side** (1987) zijn al verkrijgbaar, maar Sampson is nog bezig met deel vier en vijf. De boeken zijn uitgegeven door Popular Press, Bowling Green University.

Chris Vandembroucke uit Kortrijk (België) wou weten of de **Private Eye Writers of America** een blad uitgeven (nee, dus) maar er is wel een onregelmatig verschijnende nieuwsbrief voor de leden, **Reflections in a private eye**. Wel zijn er bij The Mysterious Press (129 West 56th Street, New York, NY 10019) twee uitstekende verzamelbundels verschenen van de PWA: **The eyes have it** (1984) en **Mean streets** (1986). Wie meer over de PWA wil weten moet schrijven naar: Robert J. Randisi 1952 Hendrickson Street, Brooklyn, NY 11234. Private Eye kort je niet af als P.E., hoewel dat voor de hand ligt, maar als P.I. en dan nog zonder puntjes, dus P.I. Het komt van **Private Investigator**.

'Zo leer je nog 'ns wat van de wereld!'

Josh Pachter

In het januarinumnummer: Het Nederlandse misdaadboek op weg naar de jaren negentig.

Kijk uit je Doppen

Strip is – meer nog dan televisie en film – het medium van de actie. Ondanks stilstaande plaatjes is er in de meeste stripverhalen voor weinig anders ruimte. Tekst is per definitie schaars' dialogen houden de gang van het verhaal teveel op. Slechts heel af en toe weet een verteller abstracte zaken, emoties en obsessies in een strip te verwerken. Meestal zijn het virtuoze tekenaars, maar Léa, een psychologische thriller van het zuiverste water, van Rossi en scenarist **Le Tendre** bewijst dat dat niet onontkoombaar is. Rossi is een betrouwbaar werkpvaard, allesbehalve een spectaculair artiest; Le Tendre, die al eerder in deze rubriek figureerde als schrijver van **Jerome Bloks** is een van die zeldzame jonge Franse scenaristen die het medium boven zichzelf uit weten te tillen. Beklemming slaat toe vanaf de eerste pagina. Julius Antoine is een niet onaardige, ietwat gespannen dertiger wiens voorliefde voor jonge meisjes niet helemaal serieus wordt genomen. Hoe intens die obsessie echter is, wordt alleen de lezer duidelijk in kleine details, en benadrukt in subtiel kleurgebruik. Julius' strijd met zichzelf is verbeteren en tevergeefs. Als hem gevraagd wordt op de 14-jarige dochter van vrienden te passen wordt de kat op 't spek gebonden. Julius Antoine raakt over z'n toeren en Léa – kleine meisjes worden groot – maakt er genadeloos misbruik van. En dan loopt het – natuurlijk – mis. Léa voert Julius tijdens een picnic dronken en als Julius bijkomt is Léa dood. Ook de lezer gelooft niet in Julius' onschuld. Julius Antoine heeft zijn schuld en zijn uitstoting door de beschaafde wereld verdient, nietwaar? De afloop wordt hier niet verraden, maar Julius Antoine ontmoet zijn noodlot en daar komt geen rechtvaardigheid aan te pas. Léa is een Patricia Highsmith-achtig verhaal, dat moge duidelijk zijn, en is overtuigend, indrukwekkend en uniek. Jammer dat er na het succes is besloten tot het opzetten van een serie. De auteurs hebben hun eigen creatie verkeerd begrepen. Julius Antoine is een fatale sukkel, geen nieuwe Ripley.

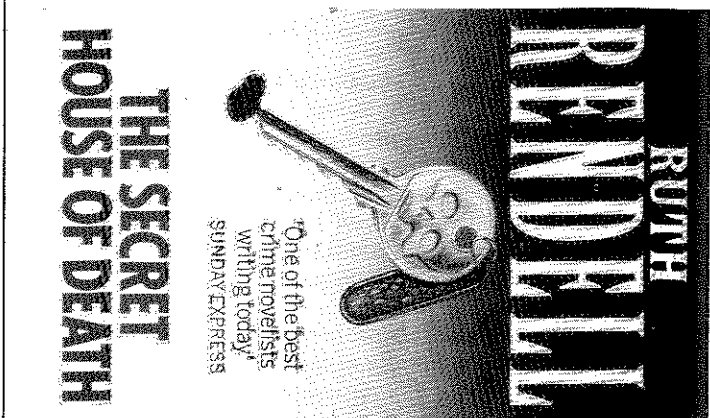
Martijn Daalder

(Rossi & Le Tendre: De Lotgevallen van Julius Antoine deel 1, Léa; uitg. Arboris; f 15,95)

Thrillers & Detectives

Kort Amerikaans

Ruth Rendell begint nu tegen de zesig te lopen en het wordt tijd dat ze een eretitel krijgt. Gezien haar voorliefde voor het afwijkende in de mens zou 'de lovenaars van het misdaadverhaal' misschien iets voor haar zijn. Rendell is al vanaf 1965 heel bekwaam bezig en je kan je eigenlijk aan geen van haar boeken een buil vallen. Sinds kort heeft ze als schrijfster ook een tweede natuur die boeken schrijft als Barbara Vine. Met haar productie die nu boven de dertig boeken ligt, komt iedereen de winter door.

Titel	Thema	Sex	Geweld	Opvoedende Waarde	Oordeel
Antonia Fraser The wild island Methuen, VD, 14,90	TV-Presentatrice speelt voor detective in Schootse hooglanden	Een warme kus, meer niet	Vooraf geestelijk	Familieverhoudingen kunnen heel gecompliceerd zijn	Onderhoudende puzzeldetective in originele setting (MB)
Antonia Fraser Quiet as a nun Methuen, VD, 14,90	TV-presentatrice speelt voor detective in nonnenklooster	Kom nou ...	Wel ongelukkige situaties	Nomen zijn geen schatjes	Onderhoudende puzzeldetective voor wie van kloosters houdt (MB)
Joseph Hansen Death claims Grafton, VD, 14,90	Is de ongelukkige toestand van aangespoelde boekverkoper het gevolg van moord?	Van de verkeerde kant en in problematische situaties	Hoe laat je iemand verdinken die uitstekend kan zwemmen?	Sommige mensen moet je nooit de waarheid vertellen	Niet Hansens beste, maar nog altijd de moeite waard (Kik)
Michael Innes The paper thunderbolt Penguin, NL, 17,50	Akeige laboratorium: experimenten op levend materiaal	Men heeft het te druk met die andere drift, agressie	De agressiedrift wordt experimenteel uitgedoofd	Engelse auto's zijn langzaam	Ingenieus en bekwaam verteld, maar vol met eindeloze achtervolgingen (GJT)
Ed McBain Cinderella Sphere, VD, 17,50	Enkele kilo's cocaine en alles erop en eraan	Hoofdpersoon wordt verleid door zijn ex	Onsmakelijk en meer dan je lief is	Uitsluitend verkeerde dingen	Soepel en onsmakelijk verhaal over psychopaten (TC)
Gregory MacDonald Fletch too Warner, VD, 15,65	Fletch op huwelijksreis verdoofd in Kenia	Alleen af en toe met zijn bruid	Veel bloed in de wc op het vliegveld	Reisbeschrijvingen leveren oninteressante thrillers op	Slechts afronding van aardige serie (BV)
John D. MacDonald Barrier Island NEL, VD, 14,90	Hoe moeilijk het is om eerlijk zaken te doen	De verpleegster kent vele standjes	Er gaan weinig mensen op natuurlijke wijze dood	Eerlijk duurt het langst	Saai en taai (RK)
James Melville Sayonara, sweet Amarrills Fawcett, VD, 11,75	Japane hoofdingspec-teur heeft problemen met buitenlanders en drugs	Alle Japanners zijn keurig getrouwd, alleen inspecteur Kimura niet	Het dodelijk gif uit de ingewanden van de Fugu-vis	Een beetje knappe auto kost in Japan al gauw 15 miljoen Yen!	Een exotische omgeving levert nog geen spannend boek op (Kik)
Ruth Rendell The secret house of death Methuen, VD, 14,90	Voor overspel zijn er minstens twee nodig	Het loopt allemaal treurig af	Drie schoten	Zoek overal meer achter	Rendell kon er in 1968 ook al wat van (TC)
John Gardner No deals, mr. Bond Coronet, VD, 14,90	Operatie 'Geboke' gaat mis	Bond kan het zelfs in het gips	Vrouw wordt door achterhoofd geschoten. Het is maar een voorbeeld	Voor luxetartikelen moet je niet meer bij Bond zijn	Tweede jeugd van Bond is minder leuk (TC)